

**Sprawozdanie opisowe z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Rudzie Śląskiej
za 2021 rok**

SPIS TREŚCI

I. Struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2021	str. 3
II. Informacje ogólne	str. 3
III. Zadania statutowe realizowane przez Ośrodek w 2021 roku	str. 4
IV. Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2021.	str. 11
V. Szczegółowe sprawozdania komórek organizacyjnych Ośrodka	str. 13
1. Dział Pomocy Środowiskowej	str. 13
2. Dział Realizacji Świadczeń	str. 19
3. Dział Wsparcia Osób Starszych i Niepełnosprawnych	str. 21
4. Dział ds. Asysty Rodzinnej	str. 37
5. Dział Obsługi i Finansowania Opieki nad Dzieckiem	str. 45
6. Dział Pieczy Zastępczej	str. 50
7. Dział Świadczeń Rodzinnych	str. 54
8. Dział Świadczeń Wychowawczych	str. 59
9. Dział Świadczeń Alimentacyjnych	str. 61
10. Dział Dodatków Mieszkaniowych	str. 65
11. Dział Klub Integracji Społecznej	str. 67
12. Dział Realizacji Projektów	str. 70
13. Zespół ds. Organizacji Pozarządowych	str. 74
14. Dział Obsługi Klienta	str. 77
15. Zespół Monitoringu, Kontroli i Nadzoru	str. 80
16. Inspektor Ochrony Danych	str. 81
17. Stanowisko ds. Analiz Społecznych	str. 82
18. Dział Techniczno - Gospodarczy z Kancelarią	str. 83
VI. Zasoby kadrowe MOPS	str. 86
VII. Działania podejmowane w związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się COVID - 19	str. 90
VIII. Plan potrzeb Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na 2022r.	str. 91

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

- Załącznik nr 1-** Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2021r. wraz z potrzebami związanymi z ich realizacją.
- Załącznik nr 2 -** Roczne sprawozdanie z działalności i efektów pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - organizatora pieczy zastępczej za rok 2021 oraz zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.
- Załącznik nr 3 -** Roczne sprawozdania za 2021r. Kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

I. STRUKTURA WYDATKÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ROKU 2021

Źródła finansowania zadań Ośrodka

Środki z Budżetu Państwa	208 386 714,16	82,67%
Środki z Budżetu Miasta	41 918 584,88	16,63%
Środki z Europejskiego Funduszu Społecznego	1 555 908,22	0,62%
Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID	217 759,01	0,09%
	<hr/>	
	252 078 966,27	100,00%

II. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej jest jednostką organizacyjną Miasta Ruda Śląska powołana uchwałą Nr 55/XIII/90 z dnia 28 lutego 1990 roku do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz innych zadań przekazywanych do realizacji organom samorządowym gminy oraz powiatu.

Podstawę działalności Ośrodka stanowi ustawa o pomocy społecznej. Przedmiotem działalności Ośrodka w 2021r. były zadania wynikające z:

- ustawy o pomocy społecznej,
- ustawy o samorządzie gminnym,
- ustawy o samorządzie powiatowym,
- ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy o systemie oświaty,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawy o finansach publicznych,

- ustawy o rachunkowości,
- ustawy - Prawo zamówień publicznych,
- ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawy o cudzoziemcach,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- ustawy Prawo energetyczne,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy Prawo ochrony środowiska,
- kodeksu postępowania administracyjnego,
- statutu.

III. ZADANIA STATUTOWE REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK W ROKU 2021

Ośrodek realizuje cele i zadania określone w przepisach ustawy o pomocy społecznej oraz przepisach wydanych na jej podstawie, a w szczególności podejmuje działania zmierzające do zaspakajania niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, oraz w miarę możliwości do życiowego ich usamodzielnienia, oraz do integracji tych osób i rodzin ze środowiskiem, a także zapobiega powstawaniu trudnych sytuacji życiowych rodzących zapotrzebowanie na pomoc społeczną.

1. Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej obejmujące w szczególności:

- 1) przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 3) prowadzenie pracy socjalnej;
- 4) analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizację zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

2. Ośrodek realizuje zadania własne Miasta o charakterze obowiązkowym polegające na:

- 1) opracowaniu i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzaniu corocznie oceny zasobów Miasta w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielaniu schronienia, zapewnianiu posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków okresowych;

- 5) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych;
- 6) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) przyznawaniu zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacaniu składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) prowadzeniu pracy socjalnej;
- 11) organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianiu dzieci;
- 14) sprawieniu pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowaniu do domu pomocy społecznej i ponoszeniu odpłatności za pobyt mieszkańca Miasta w tym domu;
- 16) pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzaniu sprawozdawczości oraz przekazywaniu jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 18) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków statych;
- 19) opłacaniu składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

3. Ponadto Ośrodek realizuje zadania własne Miasta polegające na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawaniu i wypłacaniu pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowaniu do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowaniu innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzeniu i realizacji programów ostonowych;
- 5) współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

4. Ośrodek realizuje zadania zlecone Miastu, do których należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

5. Ośrodek realizuje zadania własne powiatu polegające na:

- 1) opracowaniu, realizacji i koordynacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) prowadzeniu specjalistycznego poradnictwa;
- 3) przyznawaniu pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- 4) udzielaniu pomocy w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 5) udzielaniu pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mających trudności w integracji ze środowiskiem;
- 6) prowadzeniu i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczaniu w nich skierowanych osób;

- 7) prowadzeniu mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 8) współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej;
- 9) udzielaniu informacji o prawach i uprawnieniach;
- 10) szkoleniu i doskonaleniu zawodowym kadr pomocy społecznej z terenu miasta Ruda Śląska;
- 11) doradztwie metodycznym dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu miasta Ruda Śląska;
- 12) podejmowaniu innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 13) sporządzaniu sprawozdawczości oraz przekazywaniu jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 14) sporządzaniu corocznie oceny zasobów powiatu w zakresie pomocy społecznej.

6. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Ośrodek należy:

- 1) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 2) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 4) udzielanie cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

7. Wykonywanie przez Ośrodek innych zadań realizowanych przez powiat obejmujących:

- 1) dofinansowania do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- 2) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, realizowanych w odpowiedzi na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych;
- 3) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- 4) dofinansowanie działania warsztatów terapii zajęciowej;
- 5) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
- 6) przedstawianie wniosków do planów finansowo - rzeczowych PFRON w zakresie zadań realizowanych przez miasto Ruda Śląska oraz sprawozdań rzeczowo - finansowych o zadaniach zrealizowanych z otrzymanych środków finansowych z PFRON;

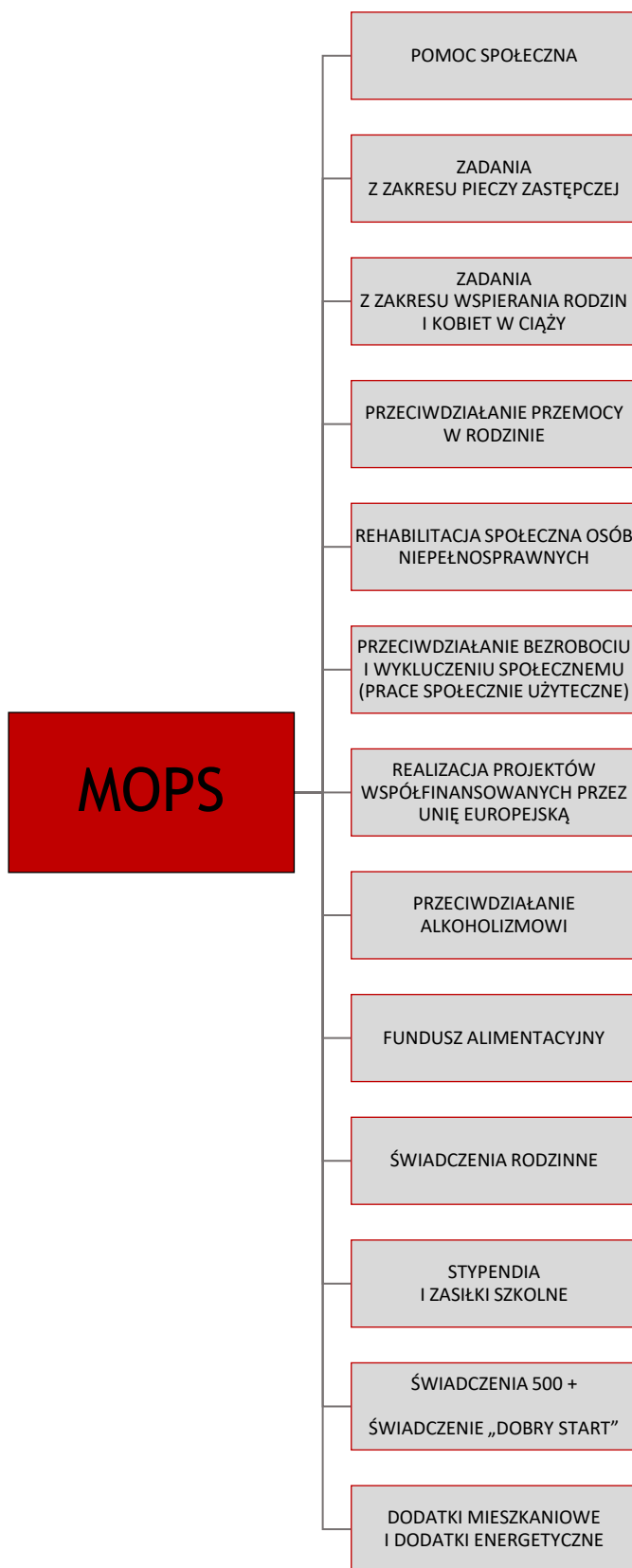
- 7) opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności w zakresie realizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa - w ramach środków finansowych otrzymywanych przez Miasto z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 8) opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotycząca rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych;
- 9) podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności;
- 10) dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży;
- 11) przystępowanie do programów, o których mowa w przepisie art. 47 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy wymienionej w § 2 pkt 5 Statutu MOPS oraz realizacja zadań objętych tymi programami.

8. Do zadań Ośrodka należy ponadto:

- 1) Wykonywanie innych zadań Miasta z zakresu pomocy społecznej, określonych w porozumieniach zawartych z organami administracji rządowej.
- 2) Przyznawanie i wypłacanie osobom uprawnionym dodatków mieszkaniowych.
- 3) Przyznawanie i wypłacanie osobom uprawnionym świadczeń rodzinnych.
- 4) Prowadzenie i świadczenie usług w Klubie Integracji Społecznej, w tym m.in. prac społecznie-użytecznych.
- 5) Przyznawanie i wypłacanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom z terenu Miasta.
- 6) Prowadzenie postępowań w sprawach świadczeń i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowań w sprawach należności dłużników alimentacyjnych.
- 7) Przyznawanie i wypłacanie dodatku energetycznego, o którym mowa w ustawie- Prawo energetyczne.
- 8) Weryfikowanie, w drodze wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust. 4a ustawy o świadczeniach rodzinnych, oświadczenia o samotnym wychowywaniu dziecka stosownie do art. 20c ust. 8 ustawy o systemie oświaty.
- 9) Ustalanie i wypłacanie zasiłków, o których mowa w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.
- 10) Prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego i wypłata tego świadczenia osobom uprawnionym.
- 11) Prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia i wypłata świadczenia „Dobry start”.
- 12) Prowadzenie postępowań, o których mowa w przepisie art. 411 ust. 10 g ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska i wydawanie w tych sprawach zaświadczeń.
- 13) Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

- 14) Organizacja procesu otwartego konkursu ofert na zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej organizacjom pozarządowym na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej oraz o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 15) Realizacja zapisów ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- 16) Realizacja zadań z zakresu wspiera rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym wypłata dodatku wychowawczego oraz dodatku do zryczałtowanej kwoty (dotyczy placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego), a także dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego.
- 17) Realizacja „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023”.
- 18) Realizacja „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023”.
- 19) Realizacja „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Ruda Śląska na lata 2021 - 2025”.
- 20) Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”,
- 21) Realizacja programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2021 finansowanego ze środków państwowego funduszu celowego - Funduszu Solidarnościowego,
- 22) Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa”- edycja 2021 finansowanego jest ze środków państwowego funduszu celowego - Funduszu Solidarnościowego.

Struktura zadań realizowanych przez Ośrodek w 2021r.



IV. CHARAKTERYSTYKA OSÓB I RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W 2021r.

Tabela poniższa przedstawia liczbę rodzin, w których występują określone w ustawie dysfunkcje oraz liczbę osób w tych rodzinach, jednakże należy podkreślić, że często u jednej osoby bądź w jednej rodzinie dysfunkcje występują łącznie np. ubóstwo jako główna przyczyna, która może być spowodowana bezrobociem, niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą, bądź innymi wymienionymi niżej powodami.

1) Powody przyznania pomocy (według wymagań sprawozdawczych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej) Stan na 31.12.2021r.

Powód trudnej sytuacji życiowej (dysfunkcja)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	1221	2984
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	200	200
Potrzeba ochrony macierzyństwa	342	1584
w tym wielodzietność	99	553
Bezrobocie	513	1293
Niepełnosprawność	846	1615
Długotrwała lub ciężka choroba	439	737
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem	491	1790
w tym rodziny niepełne	216	714
rodziny wielodzietne	114	658
Przemoc w rodzinie	36	115
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	211	370
Narkomania	8	15
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	42	59
Trudności w integracji osób, które uzyskały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0
Zdarzenie losowe	21	51
Sytuacja kryzysowa	0	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

2) Typy rodzin objętych pomocą w 2021 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	2678	6117
o liczbie osób: 1	1329	1329
2	414	828
3	325	975
4	227	1104
5	186	930
6 i więcej	148	951
W tym rodziny z dziećmi ogółem	1003	3961
o liczbie dzieci: 1	314	807
2	334	1217
3	194	923
4	100	576
5	41	274
6	13	102
7 i więcej	7	62
Rodziny niepełne ogółem	375	1212
o liczbie dzieci: 1	126	256
2	134	403
3	63	261
4 i więcej	52	292
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	691	884
o liczbie osób: 1	585	585
2	62	124
3	23	69
4 i więcej	21	106

Niniejsza tabela zawiera rodziny korzystające ze wszystkich form pomocy, tj.: zarówno materialnej, jak i usługowej oraz pracy socjalnej.

V. SZCZEGÓŁOWE SPRAWOZDANIA KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH OŚRODKA

1. DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

Dział Pomocy Środowiskowej jest największym działem merytorycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, grupującym pracowników socjalnych, wykonujących swoją pracę w środowisku zamieszkania osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

W celu ułatwienia kontaktów klientów pomocy społecznej z pracownikiem socjalnym, realizują oni swoje zadania w Lokalnych Punktach Pracowników Socjalnych zlokalizowanych we wszystkich dzielnicach Miasta, udzielając wsparcia i pomocy mieszkańcom Rudy Śląskiej. Pomoc ta obejmuje zarówno wsparcie o charakterze materialnym np. zasiłki pieniężne oraz o charakterze niematerialnym - w formie pracy socjalnej.

Pracownik socjalny, działając na wniosek mieszkańca naszego Miasta oczekującego pomocy, przeprowadza w miejscu zamieszkania tej osoby wywiad środowiskowy. Wywiad taki pozwala określić sytuację życiową danej osoby, rodziny, nakreślić jej problemy i wspólnie z nią ustalić plan działań pozwalający na rozwiązanie tych problemów. Wywiad przeprowadzany jest na wniosek klienta. Pracownik socjalny odwiedza rodziny wielokrotnie, wspierając i motywując klientów do aktywności w zakresie rozwiązywania, najczęściej wielu, różnorodnych problemów. Często pracownik socjalny podejmuje działania z urzędu, o charakterze interwencyjnym, kiedy krzywdzone jest np. dziecko, osoba starsza lub niepełnosprawna. Niejednokrotnie działania takie są podejmowane na wniosek policji, straży miejskiej, sąsiadów itp.

Na podstawie rozpoznania, przez pracownika socjalnego, potrzeb klientów w zakresie materialnym, usług socjalnych, wsparcia psychologicznego i pedagogicznego, tworzony jest plan pomocy dla indywidualnych klientów i grup wymagających wsparcia o różnym charakterze.

Pracownik socjalny w zakresie wielu różnorodnych zadań pomocowych korzysta z konsultacji i wsparcia innych instytucji, włączając je do kręgu wsparcia rodziny - mowa tu o kuratorach sądowych, pedagogach szkolnych, psychologach. Problemy o szczególnym stopniu trudności są omawiane na Spotkaniach Interdyscyplinarnych, w których biorą udział wszyscy specjaliści, których wiedza może wspomóc pracownika socjalnego w jego pracy.

Pracownik socjalny mając kontakt z różnymi grupami osób i ich problemami, dokonuje także oceny zjawisk rodzących zapotrzebowanie na różne formy pomocy, służące poprawie jakości życia i funkcjonowania w środowisku zamieszkania.

Pracownicy Lokalnych Punktów Pracowników Socjalnych pełnią także dla mieszkańców danej dzielnicy funkcję informacyjną dotyczącą m.in. miejskiej infrastruktury pomocowej, ułatwiają kontakt z innymi instytucjami, udzielają pomocy w załatwieniu różnych spraw urzędowych, pełnią również ważną rolę rzecznika spraw wielu osób, które nie posiadają odpowiedniej wiedzy i umiejętności pozwalającej na samodzielne załatwienie różnych osobistych problemów.

Kontakty z pracownikiem socjalnym obejmują nierzadko konieczność poruszania bardzo osobistych tematów dotyczących życia klientów pomocy społecznej, w związku z czym jest on zobowiązany do zachowania tajemnicy służbowej.

Jednym z zadań obowiązkowych gminy realizowanych przez Dział jest prowadzenie pracy socjalnej rozumianej jako zawodowa działalność skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Praca socjalna wymaga współpracy pracownika socjalnego z wieloma podmiotami, a w szczególności organizacjami pozarządowymi i społecznymi, związkami wyznaniowymi, instytucjami charytatywnymi, służbą zdrowia, szkołami w celu przeprowadzenia wspólnych oraz uzupełniających działań. Podstawowym narzędziem pracy socjalnej prowadzonej z rodziną przeżywającą trudności w celu opiekuńczo- wychowawcze jest kontrakt socjalny oraz współpraca z asystentem rodziny.

Wykaz punktów, w których przyjmują pracownicy socjalni:

- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Ruda, ul. Wolności 14,
- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Godula i Orzegów, ul. Przedszkolna 6,
- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Bykowina, ul. Sławika 1a,
- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Halemba, ul. Solidarności 7,
- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Kochłowice, ul. Ks. Tunkla 1,
- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Nowy Bytom i Chebzie, ul. Markowej 22,
- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Wirek, ul. Jankowskiego 8,
- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Bielszowice, ul. Bielszowicka 114,
- Punkt ds. Usług Opiekuńczych, Wirek ul. Jankowskiego 8,
- Zespół Pracowników Socjalnych ds. Realizacji Projektów, Godula ul. Przedszkolna 6,
- Sekcja ds. pierwszego kontaktu, Nowy Bytom ul. Markowej 20.

Dane dotyczące ilości spraw prowadzonych przez Dział Pomocy Środowiskowej:

1. Liczba wywiadów środowiskowych przeprowadzonych przez pracowników socjalnych z rodzinami i osobami w miejscu zamieszkania, w celu udzielenia pomocy społecznej w różnej formie - **5 474**
 - a) przeprowadzono pełnych wywiadów środowiskowych - **881**,
 - b) wywiadów kontrolnych przeprowadzonych w celu weryfikacji aktualnej sytuacji rodziny - **4 593**.
2. Liczba wywiadów w celu realizacji usług opiekuńczych w domach klientów chorych, starszych i niepełnosprawnych - **446**.
3. Liczba wywiadów i adnotacji urzędowych przeprowadzonych na potrzeby przyznawanych świadczeń rodzinnych - **399**.
4. Liczba wywiadów środowiskowych u osób nieubezpieczonych dla potrzeb Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta - **127**.
5. Liczba wywiadów przeprowadzonych z rodziną osób ubiegających się o pomoc społeczną zobowiązaną do udzielania pomocy tej rodzinie w związku z art.103 ustawy o pomocy społecznej - **134**.
6. Liczba adnotacji urzędowych dotyczących rodzin osób ubiegających się o pomoc społeczną zobowiązanych do udzielania pomocy tej rodzinie w związku z art.103 ustawy

- o pomocy społecznej - **237**.
7. Liczba wywiadów na dodatki mieszkaniowe - **706**.
 8. Ilość rodzin, w których prowadzono pracę socjalną - **2 450**.
 9. Liczba kontraktów socjalnych - **359** (220 zawartych w 2021r. i 139 kontynuowanych z 2020r.).
 10. Ilość środowisk, w których jest prowadzona ewaluacja po zakończeniu kontraktu socjalnego - **16**.
 11. Ilość spotkań interdyscyplinarnych z uczestnictwem pracowników socjalnych - **1 079**.
 12. Ilość działających Grup Roboczych w ramach procedury Niebieskie Karty -**280**, w związku z czym odbyło się **810** spotkań Grup.
 13. Liczba skierowań do otrzymania pomocy żywnościowej wydanych przez pracowników socjalnych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowej 2014-2020, Podprogram 2019 (realizowany od XI 2020r. do VIII 2021r.) - **961** (2 506 osób objęto pomocą żywnościową).
 14. Liczba wydanych talonów - **678**.
 15. Liczba przyjętych wniosków od mieszkańców z prośbą o wydanie zaświadczenia - **1 224**.

Dział Pomocy Środowiskowej prowadzi obsługę korespondencji pracowników socjalnych z różnymi instytucjami, organizacjami i osobami prywatnymi w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych oraz pracy socjalnej.

Liczba zarejestrowanej korespondencji przychodzącej i wychodzącej z Działu Pomocy Środowiskowej - **8 917**.

Zaopiniowano **325** wniosków o rozłożenie na raty zaległości czynszowych lub o przedłużenie umowy lokalu socjalnego. Rozpatrzono **29** wniosków w różnych sprawach mieszkańców związanych z problemami socjalnymi, kierowanych przez Prezydenta Miasta Ruda Śląska.

Do Działu wpłynęło **399** zgłoszeń w sprawie objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym osób nieposiadających takiego ubezpieczenia, w tym **221** zgłoszeń z Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta i **178** zgłoszeń na prośbę klienta oraz ośrodków i szpitali z innych miast. W sprawach tych osób prowadzono postępowania administracyjne i przygotowano **272** adnotacje urzędowe.

Realizacja projektów socjalnych:

1. Projekt „Działajmy razem” przewiduje podnoszenie kompetencji pracowników instytucji w zakresie pomocy ofiarom i świadkom przemocy w rodzinach realizujących procedurę „Niebieskie Karty”.
2. Projekt „Spotkania Interdyscyplinarne” zakłada integrację instytucji budujących system wsparcia i pomocy rodzinom dysfunkcyjnym. W 2021r. odbyło się **1 079** spotkań interdyscyplinarnych przedstawicieli różnych instytucji w celu pomocy rodzinie w rozwiązaniu jej problemów.

Ponadto pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej w 2021 roku uczestniczyli w projekcie „Ruda Śląska - nowa jakość pracy socjalnej” współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. W ramach projektu wdrożono w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej nowy system organizacyjny, polegający na oddzieleniu zadań administracyjnych od pracy socjalnej i usług.

Wydrebniono 3 zespoły/stanowiska pracowników socjalnych tj.: stanowisko ds. pierwszego kontaktu, zespoły ds. pracy socjalnej, zespół ds. usług i zespoły ds. świadczeń w zakresie prowadzenia postępowań administracyjnych. Pracownicy socjalni w ramach tego projektu uczestniczyli w szkoleniach i warsztatach:

- warsztaty z zakresu kompetencji interpersonalnych,
- szkolenie z zakresu postępowań administracyjnych,
- szkolenie z zakresu nowych kierunków pracy socjalnej,
- warsztaty nt. radzenia sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym,
- szkolenie z zakresu pracy z osobami starszymi i niepełnosprawnymi - wypracowanie skutecznych, metod i narzędzi do pracy z osobami starszymi i niepełnosprawnymi,
- szkolenie z zakresu zarządzania dla kadry kierowniczej.

DODATKOWE DZIAŁANIA PODEJMOWANE w 2021 ROKU PRZEZ PRACOWNIKÓW DZIAŁU POMOCY ŚRODOWISKOWEJ W ZWIĄZKU Z WPROWADZENIEM OD MARCA 2020 ROKU STANU EPIDEMII I PANDEMIĄ COVID -19:

- funkcjonował telefon interwencyjny obsługiwany przez pracowników Działu, dla osób przebywających na kwarantannie lub pozostających w izolacji,
- przeprowadzono kilkaset rozmów telefonicznych, podczas których udzielano informacji i porad dotyczących możliwości uzyskania pomocy.
- odnotowano **89** zgłoszeń od osób przebywających w kwarantannie lub izolacji domowej, dotyczących pomocy i wsparcia w sytuacji, w której osoby te się znalazły. Każde zgłoszenie rozpatrywane było indywidualnie i pomoc udzielana była adekwatnie do konkretnej potrzeby m.in. dokonywano zakupu leków, niezbędnych artykułów żywnościowych i środków higienicznych oraz dostarczano je do osób zgłaszających potrzebę takiej formy pomocy. W razie potrzeby organizowano również ciepły posiłek.
- realizowano rządowy program „Wspieraj Seniora” poprzez zabezpieczenie podstawowych potrzeb samotnych Seniorów w wieku 70 lat i więcej, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym leki, artykuły spożywcze, środków higieny osobistej. Seniorom dostarczono również paczki świąteczne.

Wszystkie powyższe działania realizowane były z zachowaniem zasad sanitarno -epidemiologicznych, obowiązujących w czasie trwania pandemii.

Koordynacja powyższych działań pociągała za sobą konieczność ścisłej współpracy pracowników Działu Pomocy Środowiskowej m.in. z Policją, Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Ruda Śląska, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Rudzie Śląskiej oraz organizacjami pozarządowymi.

Do obowiązków Ośrodka w 2021r. należała także obsługa organizacyjno- techniczna **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, która prowadzona jest przez Punkt Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa znajdujący się w strukturze Działu Pomocy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

Przewodniczącym Zespołu jest konsultant- koordynator Punktu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa.

Do zadań Punktu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa (PIKP) w 2021 roku należało:

1. współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”,
2. wsparcie metodyczne grup roboczych w zakresie procedury „Niebieskiej Karty”, w tym:
 - 1) koordynowanie działań grup roboczych powołanych w związku z realizowaną procedurą Niebieskiej Karty,
 - 2) udział w grupach roboczych w celu udzielania wsparcia merytorycznego i konsultacyjnego w zakresie realizowanych planów pomocy rodzinom z problemem przemocy- pracownicy PIKP uczestniczyli w **340** spotkaniach Grup Roboczych oraz udzielił **718** konsultacji telefonicznych.
3. prowadzenie całokształtu spraw związanych z obsługą techniczno - organizacyjną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W ramach obsługi organizacyjno- technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2021 roku podjęto następujące działania:

1. Przyjęto, rejestrowano i prowadzono ewidencję Niebieskich Kart:
 - „Niebieska Karta – formularz A” wszczynający procedurę - 162, kolejny druk „Niebieska Karta - formularz A” - 30,
 - „Niebieska Karta - formularz C” - 89,
 - „Niebieska Karta - formularz D” - 86.
2. Przygotowano:
 - 1) zaproszenia dla poszczególnych członków Grup Roboczych, na pierwsze spotkanie Grupy, a w razie potrzeby na kolejne spotkania Grupy - **1 053**,
 - 2) wezwania na spotkanie Grupy Roboczej oraz wysyłanie ich do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie- **225**,
 - 3) zaproszenia na spotkania Grupy Roboczej dla osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie - **211**,
 - 4) informacje do koordynatorów dotyczące zmiany składów poszczególnych Grup Roboczych - **247**,
 - 5) informacje do członków Grup o zakończeniu uczestnictwa w działaniach Grupy Roboczej - **170**,
 - 6) informacje dla poszczególnych członków Grup Roboczych o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” - **1 170**,

- 7) informacje do koordynatorów poszczególnych Grup Roboczych (w związku z wnioskiem o zakończenie działań) zawierających wskazówki Zespołu Interdyscyplinarnego, co do kontynuowania działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” - 3,
 - 8) inne pisma, dotyczące prac Grup Roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego - 209.
3. Przekazano do organów ścigania 53 zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (w tym 1 sporządzone przez członków grupy roboczej w czasie trwania procedury Niebieskie Karty).
 4. Współpracowano z instytucjami realizującymi procedurę Niebieskie Karty w sprawach dotyczących gromadzenia dokumentacji związanej z prowadzeniem tej procedury.
 5. Prowadzono kalendarz posiedzeń Zespołu oraz organizowano spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w tym:
 - 1) przygotowywano zaproszenia dla członków Zespołu - 25,
 - 2) przygotowywano dokumentację na spotkanie Zespołu,
 - 3) protokołowano na spotkaniach Zespołu.
 - 4) przygotowano projekty uchwał podejmowanych przez Zespół - 272.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Przewodnicząca Zespołu przedłożyła sprawozdanie z jego pracy za 2020r. we wskazanym terminie (do 31.03.2021r.). Sprawozdanie za 2021r. zostało złożone w terminie do 31.03.2021r.

Ponadto przygotowano:

- sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w mieście Ruda Śląska na lata 2015-2020 za 2020r. w ustalonym terminie do 15 lutego 2020r. Sprawozdanie za 2021r. zostało przygotowane do 15 lutego 2022r.;
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w mieście Ruda Śląska na lata 2021-2025.

W związku z trwającą epidemią Przewodniczący ZIPPR przekazał do wiadomości i stosowania członkom Zespołu oraz instytucjom koordynującym działania grup roboczych otrzymaną z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Instrukcję dotyczącą sposobu organizacji Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz dla pracowników socjalnych do pracy z rodzinami, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze w związku z epidemią wirusa SARS-CoV-2”.

Ponadto na bieżąco aktualizowano na stronie MOPS informacje dla osób dotkniętych przemocą dotyczące kontaktu z instytucjami udzielającymi pomocy.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbywały się regularnie co dwa tygodnie w sposób tradycyjny z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego.

Spotkania grup roboczych miały miejsce zgodnie z wyznaczonymi terminami. Odbywały się w formie zdalnej tj. za pomocą rozmów telefonicznych oraz w formie tradycyjnej z zachowaniem wszelkich zasad reżimu sanitarnego.

2. DZIAŁ REALIZACJI ŚWIADCZEŃ

W roku sprawozdawczym Dział Realizacji Świadczeń wydał **12 732** decyzje administracyjne, w tym **11 465** decyzji przyznających, **635** decyzji odmownych i **147** decyzji umarzających.

W ramach zadań własnych gminy udzielono pomocy na kwotę **8 304 815,105zł**.

Formy udzielanej pomocy

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Kwota świadczeń
Posiłek	629 osób (w tym 36 osób dorosłych, 294 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 302 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej)	247 739,40 zł (w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023)
dożywianie bez wydania decyzji administracyjnych i przeprowadzenia wywiadu środowiskowego	0 dzieci w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” (brak zgłoszeń ze strony Dyrektorów placówek oświatowych)	0 zł
Dowóz posiłków	17 osób	10 971 zł (w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023)
zasilek celowy na pokrycie niezbędnych potrzeb powstałych w wyniku zdarzenia losowego	21 osób	65 000 zł
zasilek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej	21 osób	65 000 zł
zasilek celowy i w naturze	1 571 osoby	3 093 668,99 zł (w tym: zasiłki celowe specjalne dla 340 osób na kwotę 119 150 zł i świadczenia pieniężne na zakup żywności dla 1 487 osób na kwotę 2 609 992 zł)

zasilek okresowy	1 210 osób	2 157 929,71 zł (świadczenie to realizowano w całości z otrzymanej dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych)
zasilek stały	503 osoby	2 423 141,74 zł
sprawienie pogrzebu	33 osoby	54 450 zł

Ponadto realizowane były następujące gminne programy ostonowe:

1) Program „**Oszczędzam z wodomierzem**”.

- Program został przyjęty do realizacji uchwałą nr 791/XLI/2005 Rady Miejskiej Ruda Śląska z dnia 19 maja 2005r.
- Adresaci Programu: Program skierowany jest do osób i rodzin (mieszkańców Miasta Ruda Śląska), które nie są w stanie pokrywać narastających wciąż opłat za zużycie wody.
- Cel Programu: Sfinansowanie najuboższym mieszkańcom Miasta Ruda Śląska zakupu wodomierzy, umożliwiających uzależnienie opłat za wodę od rzeczywistego jej zużycia.
- Realizator Programu: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.
- W roku 2021 udzielono pomocy łącznie **23 osobom** na montaż **26 wodomierzy**.
- Łączna kwota realizacji programu w 2021 r. wyniosła **2 303,93 zł**.

Program ten obejmuje zadanie wynikające z rozeznaczonych potrzeb mieszkańców i stanowi dla nich działania ostonowe przed nadmiernymi wydatkami na opłaty mieszkaniowe, spośród których koszty zużycia wody i odprowadzania ścieków stanowią jeden z istotniejszych składników.

2) Program „**Trojaczki i więcej - pomagamy szczęściu**”.

- Program został przyjęty do realizacji uchwałą Nr PR.0007.132.2012 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 31.05.2012r.
- Adresaci Programu: Program skierowany jest do rodzin (mieszkańców Miasta Ruda Śląska), w których podczas jednego porodu urodziło się troje i więcej dzieci.
- Cel Programu: Udzielenie pomocy rodzinom- mieszkańcom Miasta Ruda Śląska, w których podczas jednego porodu urodziło się troje i więcej dzieci.
- Realizator Programu: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.
- W roku 2021 udzielono pomocy **3 rodzinom**.
- Kwota realizacji programu w 2021 r. wyniosła **19 008 zł**.

W ramach ww. Programu przyznawana jest pomoc na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych (żywność, odzież, obuwie itd.) w wysokości iloczynu ilości osób w rodzinie i kwoty

odpowiadającej kryterium dochodowemu dla osoby w rodzinie, określone w ustawie o pomocy społecznej.

Uprawnione rodziny mogą ubiegać się o wskazaną pomoc dwa razy w roku, w odstępach nie krótszych niż co 6 miesięcy od daty poprzedniego wniosku. Ostatnim rokiem udzielania Ww. rodzinom pomocy jest rok, w którym wieloraczkę ukończą 13 lat.

W ramach zadań własnych gminy udzielono również pomocy w formie opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne za 401 osób pobierających zasiłki stałe na kwotę **183 489,28 zł**, za 22 osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego na kwotę **5 805 zł** oraz za 1 osobę realizującą kontrakt socjalny na kwotę **58,05 zł**.

Dział Świadczeń udzielał pomocy w ramach projektu systemowego „Ruda Śląska - koPALnia możliwości”, w formie zasiłków celowych i celowych specjalnych dla 97 osób na kwotę **41 250 zł**.

W sprawach wymagających dodatkowych wyjaśnień Kierownik Działu Realizacji Świadczeń przyjął 7 osób udzielając informacji o świadczeniach, uprawnieniach i sposobie załatwiania spraw. W Dziale Realizacji Świadczeń przygotowywano i weryfikowano dane ze zrealizowanych zadań do następujących meldunków i sprawozdań:

1. W ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023 - świadczenia pieniężne na zakup żywności, posiłki.
2. Program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta w zakresie dożywiania na lata 2019 - 2023” - udzielanie pomocy bez wydawania decyzji administracyjnej.
3. Sprawozdanie MRPiPS - 03- półroczne i roczne.
4. Sprawozdanie MRPiPS - 06- roczne.
5. Informacja dot. składek zdrowotnych i składek emerytalno-rentowych.
6. Przygotowywanie i przekazywanie informacji za pośrednictwem aplikacji CAS.

3. DZIAŁ WSPARCIA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Realizacja usług opiekuńczych

W roku sprawozdawczym usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane były przez wyłonioną w wyniku przetargu firmę REH-MED. Wszyński Mirosław z siedzibą w Ossach, będącą członkiem konsorcjum, którego liderem jest ANERI Sp. z o.o. z siedzibą w Ossach.

Zadania własne - usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze udzielane są w miejscu zamieszkania osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Usługi przyznawane są również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek,

wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem, jak również zabezpieczają osoby w środowisku, obniżając ewentualne koszty związane z umieszczeniem w domach pomocy społecznej. Usługi są płatne - wysokość odpłatności uzależniona jest od sytuacji dochodowej osoby korzystającej z usług i ustalana w oparciu o Uchwałę Nr 468/XXVI/2004 Rady Miejskiej w Rudzie Śląskiej z dnia 27.05.2004r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze zapewniane w miejscu zamieszkania oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania z późniejszymi zmianami. Pełna cena 1 godziny usługi opiekuńczej wynosiła 23,50 zł.

Ponadto usługi opiekuńcze realizowane były przez inny powiat dla mieszkańców Miasta Ruda Śląska. Usługami objęte zostały 3 osoby (2 zamieszkałe w Katowicach, 1 zamieszkała w Świętochłowicach), których opiekunami prawnymi są mieszkańcy Rudy Śląskiej.

Wykonano 324,3 godz. usług opiekuńczych, przekazano łącznie na zadanie kwotę: 7 032,17 zł.

Realizacja usług opiekuńczych

Liczba osób objętych pomocą	236
Liczba zrealizowanych godzin	36 228
Koszt zrealizowanych w 2021 roku usług	851 358,00 zł

Zadania własne - specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze stanowią pomoc skierowaną do tej samej grupy osób co usługi opiekuńcze, przy czym są one dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności osób korzystających z usług i świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych realizowane jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz.1598 z późn. zmianami). Specjalistyczne usługi opiekuńcze w głównej mierze obejmowały pomoc w utrzymaniu higieny podopiecznych, pielęgnację zleconą przez lekarzy oraz podawanie leków. Usługi są płatne - wysokość odpłatności uzależniona jest od sytuacji dochodowej osoby korzystającej z usług i tak jak usługi opiekuńcze ustalana w oparciu o powołaną wyżej Uchwałę. Pełna cena 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych wynosiła 25,05 zł.

Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych

Liczba osób objętych pomocą	41
Liczba zrealizowanych godzin	4 685
Koszt zrealizowanych w 2020 roku usług	117 359,28 zł

Zadania zlecone - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz.1598 z późn. zmianami). Usługi te dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności osób z nich korzystających - zakresy usług ustalane są na podstawie zaświadczeń lekarzy specjalistów i świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Usługi są płatne - wysokość odpłatności uzależniona jest od sytuacji dochodowej osoby korzystającej z usług i ustalana w oparciu o przywołane rozporządzenie. Pełna cena 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynosiła do dnia 19.08.2021 r.: 30,00 zł zaś od 20.08.2021 r.: 35,00 zł.

Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Liczba osób objętych pomocą	56
Liczba zrealizowanych godzin	11 611,5
Koszt zrealizowanych w 2021 roku usług	370 550,00 zł

Realizacja, finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego, resortowych Programów Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej: „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2021 i „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2021

W roku sprawozdawczym usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz usługi opieki wytchnieniowej świadczone były przez wyłonioną w wyniku przetargu firmę REH-MED Wyszyński Mirosław z siedzibą w Ossach, będącą liderem konsorcjum, którego członkiem jest ANERI Sp. z o.o. z siedzibą w Ossach.

1. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2021

Usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej udzielane są dzieciom do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osobom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych. Usługi asystenta mają na celu pomoc uczestnikom Programu w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym. W szczególności mogą polegać na pomocy asystenta w: wyjściu, powrocie lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie i terapeutyczne, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, społeczne lub sportowe); zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji; załatwianiu spraw urzędowych; nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami; korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy); wykonywaniu czynności dnia codziennego - w tym przez dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności - także w zaprowadzaniu i przyprowadzaniu ich do lub z placówki oświatowej. Usługi były bezpłatne. Koszt 1 godziny usługi wynosił 40,00 zł.

Realizacja usług asystenta

Liczba osób objętych pomocą	26
Liczba zrealizowanych godzin	3 571
Koszt zrealizowanych w 2021 roku usług	142 840,00 zł

Ponadto ze środków pochodzących z budżetu Miasta, w wysokości 21 787,50 zł, sfinansowano koszty obsługi zadania.

2. Program „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2021

Usługi opieki wytchnieniowej udzielane są członkom rodzin lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego. Usługi opieki wytchnieniowej mają za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem, który będą mogły przeznaczyć

na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługi były bezpłatne. Koszt 1 godziny usługi wynosił 40,00 zł.

Realizacja usług opieki wytchnieniowej

Liczba osób objętych pomocą	11
Liczba zrealizowanych godzin	2 361
Koszt zrealizowanych w 2021 roku usług	94 440 zł

Ponadto ze środków pochodzących z budżetu Miasta, w wysokości 7 005,67 zł, sfinansowano koszty obsługi zadania.

Świadczenie usług opieki wytchnieniowej odbywało się w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. W roku 2021 r. pozyskano także środki, w wysokości 34 284,16 zł, na realizację zadania w formie pobytu całodobowego w ośrodku/placówce wpisanej do rejestru właściwego wojewody zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym. Jednakże, pomimo ogłaszanego dwukrotnie postępowania przetargowego, wobec braku ofert, nie wyłoniono realizatora ww. formy Programu. Otrzymane środki zwrócono.

Kierowanie do domów pomocy społecznej

Osoby, dla których organizowana pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania jest niewystarczająca, po spełnieniu wymogów ustawowych kierowane są do domów pomocy społecznej odpowiedniego typu.

Na terenie miasta Ruda Śląska w roku sprawozdawczym funkcjonowało 5 domów pomocy społecznej:

1. Dom Pomocy Społecznej „Senior”- miejska jednostka organizacyjna pomocy społecznej z siedzibą: 41-704 Ruda Śląska, ul. Puszkina 7. Dom przeznaczony jest dla 180 osób przewlekle somatycznie chorych. Ofertą Domu na przestrzeni całego roku objęto 230 osób (duża rotacja wynikała ze wzrostu liczby zgonów pensjonariuszy).
2. Dom Pomocy Społecznej „Św. Elżbieta” z siedzibą: 41-700 Ruda Śląska, ul. Wolności 30. Dom przeznaczony jest dla 90 osób w podeszłym wieku. Ofertą Domu na przestrzeni całego roku objęto 120 osób (duża rotacja wynikała ze wzrostu liczby zgonów pensjonariuszy).
3. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza, dla osób przewlekle psychicznie chorych z siedzibą: 41-707 Ruda Śląska, ul. Oddziałów Młodzieży Powstańczej 3. Dom przeznaczony jest dla 53 osób. Skorzystały 58 osób.
4. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie

z siedzibą: 41-707 Ruda Śląska, ul. Piłsudskiego 43. Dom przeznaczony jest dla 48 osób. Skorzystało **48** osób.

5. Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie prowadzony przez Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych „Najświętsze Serce Jezusa” z siedzibą: 41-706 Ruda Śląska ul. Kłodnicka 103. Dom przeznaczony jest dla 95 osób. Skorzystało **96** osób.

W 2021 roku łączny koszt utrzymania mieszkańców w domach pomocy społecznej działających na terenie Miasta wyniósł: **14 743 433,82 zł**, w tym z budżetu Miasta Ruda Śląska: **9 776 227,70 zł** oraz **4 967 206,12 zł** z Budżetu Wojewody. Powyższe wartości zawierają koszt utrzymania Domu Pomocy Społecznej „Senior”, który nie jest ujęty w budżecie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (budżet Miasta Ruda Śląska: 5 527 542,79 zł, budżet Wojewody: 753 135,00 zł). Ponadto Domy Pomocy Społecznej otrzymały dodatkowo środki finansowe z Funduszu Przeciwdziałania COVID z przeznaczeniem na przygotowanie i zabezpieczenie domów pomocy społecznej przed wzrostem zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2 w łącznej wysokości: 296 501,00 zł.

Domy Pomocy Społecznej działające na terenie Miasta Ruda Śląska

Liczba osób objętych pomocą we wszystkich dps działających na terenie Rudy Śląskiej w trakcie roku sprawozdawczego	552
Liczba osób umieszczonych w dps w roku sprawozdawczym	108
Liczba wniosków dps*	119

* Wśród złożonych wniosków o dps są wnioski osób spoza Rudy Śląskiej. Osoby oczekujące na dps z obawy o swój stan zdrowia składają wnioski „na przyszłość”, nie zawsze są gotowe na pójście do dps w momencie uzyskania wolnego miejsca. Osoby wymagające zabezpieczenia w dps są umieszczane niezwłocznie.

Ze względu na brak na terenie naszego Miasta domów dla przewlekle psychicznie chorych mężczyzn oraz dorosłych kobiet niepełnosprawnych intelektualnie, jak również w nagłych przypadkach, konieczne jest kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej funkcjonujących poza Rudą Śląską. Koszt utrzymania mieszkańców Miasta w domach pomocy społecznej funkcjonujących poza Rudą Śląską wyniósł w 2021 roku **6 350 665,32 zł**.

Należy nadmienić, że niektóre gminy nie posiadają na swoim terenie domów pomocy społecznej, dlatego wnioskują o umieszczenie w naszych domach swoich mieszkańców.

W 2021 r. łącznie 53 osoby spoza Rudy Śląskiej zamieszkiwało w rudzkich DPS.

Domy Pomocy Społecznej poza powiatem

Liczba osób objętych pomocą w roku sprawozdawczym	183
Liczba osób umieszczonych w dps w roku sprawozdawczym	19
Liczba osób oczekujących na dps wg. Stanu na dzień 31.12.2021 r.	14

Kierowanie do Dziennego Domu „Senior - Wigor”

Dzienny Dom „Senior- Wigor” z siedzibą w Nowym Bytomiu przeznaczony jest dla 60 osób starszych i niepełnosprawnych wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W okresie sprawozdawczym z usług Domu korzystały 72 osoby. Pensjonariusze ponoszą odpłatność za usługi zgodnie z tabelą odpłatności przyjętą uchwałą Rady Miasta (szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania placówki znajdują się w sprawozdaniu Dyrektora Dziennego Domu „Senior - Wigor” znajdującym się w załączniku nr 3 do niniejszego sprawozdania).

Dla uczestników zajęć w Domu organizowane są zajęcia terapeutyczne grupowe i indywidualne, dostosowane do ich możliwości i zainteresowań tj.: kinezyterapia, ćwiczenia grupowe o charakterze ogólnousprawniającym i ogólnoregeneracyjnym, ćwiczenia relaksacyjne i rozluźniające, gry stolikowe (gra w karty, gra w szachy, gry planszowe), konkursy, imprezy okolicznościowe, nauka piosenek, śpiew przy akompaniamencie, spotkania urodzinowe oraz wycieczki.

Od 2000 roku przy Dziennym Domu funkcjonuje Klub Seniora. W 2021 roku do Klubu uczęszczało 18 osób. Spotkania odbywały się w każdy czwartek w godzinach od 15.00 do 18.00. Z uwagi na epidemię COVID -19 w 2021 roku odbyły się jedynie 22 spotkania w okresie od lipca do grudnia. Działalność Klubu ma na celu przede wszystkim integrację ludzi samotnych.

Zapewnienie pobytu, w tym usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz posiłku w ośrodku wsparcia - osobom niepełnosprawnym powyżej 24 roku życia.

Miasto Ruda Śląska w drodze otwartego konkursu ofert zleciło zadanie polegające na zapewnieniu pobytu, w tym usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz posiłku w ośrodku wsparcia - dziennym domu pobytu w Chorzowie. Z tej formy pomocy skorzystała 1 osoba, która ze względu na niepełnosprawność wymagała specjalistycznego wsparcia, a Placówki funkcjonujące na terenie Miasta nie zapewniają opieki i rehabilitacji adekwatnej do stanu zdrowia i niepełnosprawności tej osób.

Liczba osób objętych pomocą: 1

Miesięczny koszt 1 osoby: 1 950,00 zł

Łączny koszt: 21 897,00 zł.

Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Działalność Środowiskowych Domów Samopomocy finansowana jest ze środków Wojewody. Środowiskowy Dom Samopomocy jest ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Prowadzi swą działalność przez 5 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku.

Zajęcia w domu organizowane są w grupach oraz indywidualnie. Dom zapewnia uczestnikom spożywanie śniadania w ramach treningu kulinarnego oraz umożliwia spożywanie gorącego posiłku przyznanego w ramach zadania własnego gminy.

Głównym zadaniem placówki jest realizacja programu wspierająco-rehabilitacyjnego mającego służyć wszechstronnemu rozwojowi osób z zaburzeniami psychicznymi na miarę ich możliwości

indywidualnych oraz przygotowaniu ich do codziennego życia tak, by byli zaradni, umieli sterować własnym zachowaniem i by mogli uczestniczyć w życiu społecznym.

Usługi świadczone w Placówkach są nieodpłatne. Odpłatność za wyżywienie ustalana jest na poziomie stawki żywieniowej określonej zgodnie z kalkulacją obowiązujących cen towarów i usług.

1. Środowiskowy Dom Samopomocy w Rudzie Śląskiej - Halembie, ul. Kłodnicka 91

Dom przeznaczony jest dla 43 osób. Posiada wyłącznie miejsca dziennego pobytu. W okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021 r. z pobytu dziennego skorzystały 44 osoby.

W drodze otwartego konkursu ofert przekazano środki Wojewody w wysokości **851 890,250 zł.**

2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Rudzie Śląskiej - Rudzie przy ul. Wolności 30.

Dom przeznaczony jest dla 21 osób. W okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021r. z pobytu dziennego skorzystało 25 osób.

W drodze otwartego konkursu ofert przekazano środki Wojewody w wysokości **453 021,25 zł.**

Kierowanie do mieszkań chronionych

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia się osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług świadczonych przez jednostkę całodobowej opieki. Rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniach chronionych oraz warunki kierowania i pobytu określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 roku w sprawie mieszkań chronionych oraz uchwały Rady Miasta Ruda Śląska. Wewnętrzne procedury dotyczące kierowania do korzystania ze wsparcia w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej określa Zarządzenie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej. Miejsce w mieszkaniu chronionym przyznawane jest w drodze decyzji administracyjnej Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej lub innej upoważnionej osoby.

W 2021 roku funkcjonowały następujące mieszkania chronione wspierane i treningowe:

a) **Mieszkania Chronione wspierane**

W mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości. Na terenie miasta funkcjonują mieszkania chronione wspierane przeznaczone dla:

- **osób w podeszłym wieku**

Na terenie Miasta funkcjonują 2 mieszkania chronione dla osób w podeszłym. Mieszkanie chronione w Rudzie Śląskiej 1 przy ul. Matejki zostało oddane do użytku w 2000 r. i przeznaczone jest dla 6 osób.

W 2007 r. do użytku zostało oddane mieszkanie chronione znajdujące się w strukturach Ośrodka „Święta Elżbieta” w Rudzie Śląskiej przy ul. Wolności 30 (umowa użyczenia). Mieszkanie przeznaczone jest dla 3 osób.

Mieszkania pozbawione są barier architektonicznych. Mieszkańcy posiadają samodzielne pokoje, a do ich dyspozycji oddano wspólną kuchnię oraz węzeł sanitarny. Kwalifikacja do zamieszkania w mieszkaniu odbywa się po wnikliwej analizie sytuacji osoby ubiegającej się o taką formę pomocy.

Wszyscy mieszkańcy korzystają z usług opiekuńczych świadczonych przez osobny podmiot wyłoniony w drodze przetargu. Wszelkie sprawy socjalne załatwia pracownik socjalny dochodzący i sprawujący nadzór nad funkcjonowaniem mieszkań i ich mieszkańców. Wsparcia psychologicznego udziela psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej. W 2021 roku z ww. mieszkań skorzystało łącznie 8 osób (5 kobiet oraz 3 mężczyzn).

- **osób z zaburzeniami psychicznymi**

Prowadzenie mieszkań chronionych wynika z obowiązku zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi różnych form opieki i pomocy, niezbędnych do życia w środowisku. Wiele osób z zaburzeniami psychicznymi, które stały się klientami pomocy społecznej, w związku z chorobą, utraciło własne mieszkanie lub mieszka w warunkach uniemożliwiających rehabilitację. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Mieszkanie chronione stanowi formę wsparcia, której można korzystać do czasu uzyskania własnego mieszkania lub na stałe. Dzięki tej formie pomocy osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą rozwijać umiejętności nabyte w toku wcześniejszej rehabilitacji oraz kształtować poczucie pełnej odpowiedzialności za podejmowane działania i decyzje.

Wszelkie sprawy socjalne załatwia pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dochodzący i sprawujący nadzór nad funkcjonowaniem mieszkań i ich mieszkańców. Wsparcia psychologicznego udziela psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej, Środowiskowego Domu Samopomocy lub Poradni Zdrowia Psychicznego. Ponadto osoby przebywające w mieszkaniach objęte są pomocą w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych w miejscu zamieszkania (zleceniobiorca wyłoniony w drodze przetargu). Osoby te mogą także korzystać z pobytu dziennego w Środowiskowym Domu Samopomocy.

W 2021 roku w Rudzie Śląskiej funkcjonowały dwa mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

- w Rudzie Śląskiej 6 przy ul. Kłodnickiej (uruchomione w grudniu 2001 roku, dla 3 osób),
- w Rudzie Śląskiej 6 przy ul. Kłodnickiej (uruchomione w styczniu 2003 roku, dla 3 osób).

W okresie sprawozdawczym z pomocy w formie skierowania do mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało łącznie 5 osób, w tym: 3 kobiety oraz 2 mężczyzn.

b) **Mieszkania chronione treningowe**

W mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.

W 2021 roku funkcjonowało 17 tego typu mieszkań chronionych, z których skorzystało 9 kobiet, 2 dzieci, 6 mężczyzn oraz 12 usamodzielnionych wychowanków z pieczy zastępczej.

Łączna ilość decyzji administracyjnych wydanych dla ww. zadań: 3 007.

USŁUGI I POMOC ŚWIADCZONA Z ZAANGAŻOWANIEM ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Dział Wsparcia Osób Starszych i Niepełnosprawnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udziela pomocy osobom niepełnosprawnym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działając na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W 2021 roku Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznał w kwietniu środki w wysokości 4 321 548,00 zł na realizację zadań ustawowych, które Uchwałą Rady Miasta zostały rozdzielone pomiędzy zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Środki przyznane Miastu Ruda Śląska	4 321 548 zł
Rehabilitacja Zawodowa	379 078 zł
Rehabilitacja Społeczna:	3 942 470 zł
1. dofinansowanie do uczestnictwa w wtz	2 820 480 zł
2. dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	289 206 zł
3. dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	299 400 zł
4. dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze, przedmioty ortopedyczne i sprzęt rehabilitacyjny	437 384 zł
5. dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	96 000 zł

Ad 1) Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej

Na terenie miasta Ruda Śląska w strukturach Ośrodka dla Osób Niepełnosprawnych „Najświętsze Serce Jezusa” działają Warsztaty Terapii Zajęciowej przeznaczony dla 130 uczestników. Warsztaty finansowany jest z dwóch źródeł: w 90 % ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji

Osób Niepełnosprawnych oraz w 10 % ze środków budżetu Miasta Ruda Śląska. PFRON na realizację zadania przeznaczył w 2021 r. kwotę 2 820 480 zł, natomiast Miasto 313 386,67 zł.

Ponadto zgodnie z art.10b ust.1 ustawy o rehabilitacji powiat, którego mieszkańcy są uczestnikami rehabilitacji w warsztacie działającym na terenie innego powiatu zobowiązany jest do pokrywania kosztów rehabilitacji w odniesieniu do swoich mieszkańców. W związku z powyższym powiat Ruda Śląska ponosi koszty uczestnictwa swoich mieszkańców w warsztatach działających w innych powiatach. W okresie sprawozdawczym wydatkowane zostały środki w łącznej wysokości 14 464,02 zł stanowiące 10 % kosztów uczestnictwa w WTZ dla 6 mieszkańców Miasta.

Ad 2) Turnusy rehabilitacyjne

Turnus rehabilitacyjny jest zorganizowaną formą rehabilitacji społecznej realizowaną poprzez aktywną rehabilitację, połączoną z elementami wypoczynku, mającą na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych. Pobyt na turnusie trwa 14 dni. Ośrodki organizujące turnusy rozmieszczone są w całej Polsce i przyjmują chętnych przez cały rok.

W okresie sprawozdawczym z turnusu rehabilitacyjnego skorzystało 139 osób niepełnosprawnych wraz z 74 opiekunami, z czego 44 osoby to dzieci lub młodzież niepełnosprawna wraz z 41 opiekunami. Wydatkowano kwotę 289 206 zł.

Ad 3) Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Na realizację zadania zgodnie z uchwałą Rady Miasta przeznaczone zostały środki w kwocie 299 400 zł.

W okresie sprawozdawczym zostały zawarte umowy o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz technicznych z 39 osobami niepełnosprawnymi na kwotę 299 995 zł. Wyplacono dofinansowanie 39 osobom niepełnosprawnym w łącznej wysokości 299 359 zł. Z ogólnej kwoty przeznaczonej na likwidację barier wydatkowano 172 824 zł na bariery architektoniczne dla 10 osób, 117 509 zł na bariery techniczne dla 25 osób oraz 9 026 zł na bariery w komunikowaniu się dla 4 osób.

W ramach likwidacji barier architektonicznych w roku sprawozdawczym celem umożliwienia osobom niepełnosprawnym opuszczenia mieszkania udzielono dofinansowania do budowy podjazdu dla 1 osoby i montażu podnośników sufitowych dla 2 dzieci. Ponadto przystosowano 7 łazienek poprzez m.in.: montaż uchwytów w pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych, likwidację progów, wanien i budowę natrysków, montaż antypoślizgowych posadzek oraz specjalistycznych sprzętów dostosowanych indywidualnie dla osób niepełnosprawnych.

Z kolei w ramach likwidacji barier technicznych udzielono pomocy m. in. do zakupu 18 łóżek rehabilitacyjnych dla osób obłożnie chorych, 3 schodolazów, 1 kompletu ramp najazdowych, 1 siodełka na wannę oraz 1 roweru z napędem ręcznym i 1 roweru typu tandem dla osoby niewidomej. Ponadto w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się dofinansowano zakup 3 urządzeń umożliwiających kontakt z otoczeniem pn. mówik oraz 1 telefon komórkowy dla osoby głuchej.

Ad 4) Dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

Osoby niepełnosprawne mogą starać się o dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego tj. m.in. do aparatów słuchowych, obuwia ortopedycznego, wózków inwalidzkich, materacy i poduszek przeciwoleżynowych, protez, systemów FM. Warunkiem otrzymania dofinansowania do środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych jest uzyskanie potwierdzenia otrzymania dofinansowania z Narodowego Funduszu Zdrowia i przedłożenia faktury za zakupiony przedmiot.

Uchwałą Rady Miasta na realizację zadania przeznaczono środki w wysokości 437 384 zł, z czego osobom dorosłym udzielono dofinansowania na kwotę 287 021 zł, a dla dzieci niepełnosprawnych wykorzystana została kwota 150 363 zł.

Rodzaj środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych	Liczba dofinansowanych przedmiotów	Wydatkowane środki
Aparaty słuchowe	200	217 960,97 zł
Systemy FM	7	28 110,00 zł
Pieluchomajtki	42.068	33 406,61 zł
Protezy, ortezy	42	57 250,00 zł
Wózki inwalidzkie	16	51 650,00 zł
Sprzęt rehabilitacyjny	3	3 205,00 zł
Obuwie ortopedyczne	30	3 783,50 zł
Środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne pozostałe	215	34 666,00 zł
Balkoniki i podpórki	9	1 368,00 zł
Cewniki i worki stomijne	1812	2 035,60 zł
Pończochy kikutowe	48	960,00 zł
Materace p/odleżynowe	7	2 485,00 zł
Soczewki	14	503,00 zł

Ad 5) Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych ze środków PFRON

W ramach rehabilitacji społecznej ze środków PFRON pomoc otrzymują również stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych, które mogą otrzymać dofinansowanie do organizowania imprez z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki. W 2021 roku na realizację

zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki Rada Miasta przeznaczyła środki w kwocie 96 000 zł, z czego dla dzieci 2 400 zł. Stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych złożyły 24 wnioski na kwotę 162 205 zł. W okresie sprawozdawczym zrealizowano 15 umów. Wszystkie organizacje, które złożyły wnioski otrzymały dofinansowanie dostosowane do posiadanych środków.

Realizacja pilotażowego programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Aktywny Samorząd”

W ramach programu realizowane są następujące zadania zawarte w dwóch modułach:

Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. W ramach tego modułu realizowane są następujące obszary:

obszar A- likwidacja bariery transportowej

- **zadanie nr 1**- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób z dysfunkcją narządu ruchu,
- **zadanie nr 2** - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy dla osób z dysfunkcją narządu ruchu.
- **zadanie nr 3** -pomoc w uzyskaniu prawa jazdy dla osób z dysfunkcją narządu słuchu,
- **zadanie nr 4** - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób z dysfunkcją narządu słuchu

obszar B - likwidacja w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym

- **zadanie nr 1**-pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych
- **zadanie nr 2**- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
- **Zadanie nr 3** -pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku
- **zadanie nr 4** -pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu słuchu,
- **zadanie nr 5**- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności

obszar C- likwidacja barier w poruszaniu się

- **zadanie nr 1**- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym oprogramowania dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,

- **zadanie nr 2** -pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- **zadanie nr 3** -pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- **zadanie nr 4** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne.
- **zadanie nr 5** - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego dla wózka ręcznego dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z dysfunkcją narządu ruchu

obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu.

Moduł II- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Na realizację programu w roku sprawozdawczym Miasto Ruda Śląska poprzez działania MOPS pozyskało środki w wysokości 576 548,40 zł, z czego na udzielenie pomocy Beneficjentom programu 541 360,00 zł, pozostała kwota zgodnie z umową przeznaczona była na obsługę realizacji zadania, promocję programu oraz jego ewaluację.

W Module I udzielono dofinansowania w ramach następujących obszarów:

ZADANIA	UDZIELONE WSPARCIE		
	Liczba osób	Liczba umów	Przyznane dofinansowanie
MODUŁ I			
Obszar A zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu ruchu	7 w tym: 5 dziecko	7	45 042,50 zł
Obszar B zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych	5 w tym: 1 dziecko	5	29 311,22 zł
Obszar B zadanie 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z dysfunkcją narządu słuchu	3	3	11 181,61 zł

Obszar B zadanie 5 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności	1	1	405 zł
Obszar C zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycz. oprogramowania dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym	8	8	149 389 zł
Obszar C zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności	1	1	2 000 zł
Obszar C zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne co najmniej na III poziomie jakości	4	4	92 750 zł
Obszar C zadanie 4 pomoc w naprawie protezy kończyny w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne co najmniej na III poziomie jakości	1	1	5 400 zł
Obszar C zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego dla wózka ręcznego dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu ruchu	3	3	22 424,25 zł
Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki osobie zależnej	8	14	14 108,50 zł

Wśród beneficjentów programu szczególnie dużym zainteresowaniem cieszył się Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym- w ciągu roku skorzystało z niego 26 osób, którym udzielono dofinansowania na kwotę 107 909,50 zł. Z uwagi na wprowadzone przez Zarząd PFRON zmiany w realizacji Programu od 2016 r. zakończenie wypłat w ramach modułu II nastąpi po zakończeniu przez studentów semestru zimowego tj. do dnia 15 kwietnia 2022 r.

Realizacja innych zadań przypisanych Działowi:

1. Przewóz osób do domów pomocy społecznej

W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. zorganizowano przewóz dla 34 osób do odpowiednich placówek na łączną kwotę **13 709,12 zł.**

2. Informacja dotycząca form udzielanej pomocy przez pracowników socjalnych Działu

W Dziale zatrudnionych było trzech pracowników socjalnych.

Do obowiązków pracowników socjalnych należało:

- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w sprawach:
 - a) skierowania do domów pomocy społecznej,
 - b) umieszczania w domach pomocy społecznej,
 - c) odpłatności za pobyt osób w domach pomocy społecznej,
 - d) odpłatności osób zobowiązanych za pobyt członków rodzin w domach pomocy społecznej,
 - e) skierowania do dziennego domu pomocy społecznej,
 - f) skierowania do środowiskowych domów samopomocy,
 - g) skierowania do mieszkań chronionych,
 - h) przyznawania usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla prowadzonych przez nich podopiecznych,
 - i) przyznawania świadczeń pieniężnych dla swoich podopiecznych,
- oraz
- prowadzenie pracy socjalnej.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 1 111 wywiadów środowiskowych.

Ze względu na specyfikę środowisk objętych pomocą Działu tj. osoby starsze, długotrwale chore i niepełnosprawne oraz bezradne, niemal we wszystkich przypadkach istniała konieczność udzielania szeroko rozumianego poradnictwa lub prowadzenia pracy socjalnej.

3. Sporządzenie projektów wniosków do Sądu oraz reprezentowanie MOPS przed Sądem w sprawach o:

- umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody,
- leczenie psychiatryczne bez zgody.

Pracownicy socjalni Działu w okresie sprawozdawczym złożyli 9 wniosków o umieszczenie w dps bez zgody. Reprezentowali MOPS przed Sądem na 10 rozprawach oraz przygotowali 29 pism urzędowych.

4. Udzielanie informacji osobom niepełnosprawnym.

Pracownicy Działu zajmujący się realizacją zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej codziennie w wyznaczonych godzinach zajmowali się również przyjmowaniem stron i udzielaniem wszechstronnych informacji. W okresie sprawozdawczym udzielono informacji ok. 3 000 osób.

4. DZIAŁ DS. ASYSTY RODZINNEJ

Dział ds. Asysty Rodzinnej zrealizował następujące zadania:

1. W ramach projektu „Asystent rodziny” zawartego w „Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023”:
 - 1) opracowano i realizowano 172 plany pracy (w tym 7 planów pracy z rodzinami, które powróciły). Plany te były opracowane i realizowane we współpracy z członkami rodziny oraz w konsultacji z pracownikiem socjalnym i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w sytuacji, gdy dziecko było zabezpieczone.
 - 2) udzielono wsparcia asystenta rodziny łącznie 171 rodzinom (w tym 6 rodzin nie podpisała planu pracy) w poprawie ich sytuacji życiowej. W zależności od diagnozy praca polegała na:
 - a) zdobywaniu umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, czyli praca nad prawidłowym prowadzeniem domu w przestrzeniach:
 - żywienia - planowanie zakupów spożywczych, przygotowanie menu, przygotowywanie pełnowartościowych posiłków dla wszystkich członków rodziny z uwzględnieniem diety oraz dostosowanych do wieku i potrzeb dzieci, rozszerzanie diety małego dziecka, zapoznanie z piramidą żywieniową, przygotowywanie posiłków w higienicznych warunkach, motywowanie do wspólnego celebrowania posiłków i spożywania posiłków w miejscu do tego przeznaczonym, wprowadzanie nowych i ekonomicznych przepisów kulinarnych z uwzględnieniem otrzymywanej pomocy w naturze, wprowadzanie do jadłospisu większej ilości warzyw i owoców, uświadamianie negatywnego wpływu spożywania nadmiernej ilości szkodliwych przekąsek, np. chipsów, napojów energetycznych itp., trening umiejętności przechowywania produktów spożywczych,
 - higieny - planowanie zakupu środków czystości i środków do higieny osobistej, omówienie i praca nad umiejętnościami związanymi z utrzymaniem czystości w poszczególnych pomieszczeniach w mieszkaniu, planowanie prac remontowych, segregacja zużytej odzieży oraz przedmiotów zbędnych w mieszkaniu, przygotowywanie listy zakupów brakującej bielizny, odzieży, a także sprzętów gospodarstwa domowego, praca nad wzrostem świadomości członków rodziny w zakresie utrzymywania higieny osobistej (higiena jamy ustnej, dbanie o czystość skóry, włosów i paznokci, zmiana bielizny i odzieży, profilaktyka i pomoc w radzeniu sobie z chorobami skóry - świerzb oraz chorobami pasożytniczymi w tym wszawicą), motywowanie do dbania o własne zdrowie, regularnych kontroli lekarskich, wizyt u lekarzy specjalistów oraz badań profilaktycznych, trening umiejętności prawidłowego dbania o zwierzęta domowe, w tym do ich regularnego szczepienia i odrobaczania; uświadomienie konieczności segregacji odpadów z gospodarstwa domowego,
 - budżetu - założenie zeszytu budżetowego służącego do planowania wydatków i monitorowania przychodów oraz rozchodów, nauka planowania wydatków, sporządzenie listy potrzeb, jak również szczegółowe omówienie sytuacji finansowej

rodziny (posiadane zobowiązania finansowe m.in. kredyty, pożyczki, zajęcia komornicze, zaległe opłaty mieszkaniowe) i harmonogramu działań zmierzających do jej uregulowania, praca nad regularnym opłacaniem czynszu i innych rachunków, praca nad planowaniem zakupów w tańszych sklepach (nabywanie i doskonalenie umiejętności porównywania cen w różnych sklepach), organizowanie pomocy w naturze (odzież, pościel, zabawki, sprzęty gospodarstwa domowego, meble, żywność) i współpraca w tym zakresie z innymi instytucjami;

b) rozwiązywaniu problemów socjalnych:

- pomoc w załatwianiu istotnych spraw urzędowych (przedłużenie umowy najmu mieszkania, rozłożenie zaległości czynszowych, energetycznych na raty itd.), motywowanie do wykorzystania własnych możliwości i uprawnień (zasiłki rodzinne, stypendium, alimenty, dodatek mieszkaniowy i energetyczny), towarzyszenie klientom w załatwianiu spraw urzędowych, kierowanie do poradnictwa specjalistycznego - prawnik, pomoc w przygotowywaniu pism i wypełnianiu wniosków;

c) rozwiązywaniu problemów psychologicznych:

- informowanie o możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego w postaci pomocy psychologa, motywowanie do podjęcia stosownej terapii, współpraca z Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej oraz Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, motywowanie do utrzymywania abstynencji, motywowanie do konsultacji z lekarzem psychiatrą w Poradni Zdrowia Psychicznego;

d) rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi:

- praca nad rozeznaniem relacji w rodzinie, informowanie o możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego w tym pomocy psychologa (praca nad relacjami, praca nad kompetencjami wychowawczymi - trening umiejętności stawiania granic dzieciom, znaczenie konsekwencji w wychowaniu, stosowanie systemu kar i nagród), pedagoga (diagnoza pedagogiczna dziecka, konsultacje indywidualne dla dzieci i rodziców, możliwość uzyskania wskazówek w zakresie stymulowania rozwoju dziecka i wyrównywania deficytów), praca nad sposobami spędzania czasu wolnego z dziećmi (wypożyczanie książeczek, gier planszowych, puzzli i innych zabawek edukacyjnych sprzyjających rozwojowi dziecka, organizowanie wspólnych zabaw i wyjść na podwórko);

e) zapewnianiu dzieciom prawidłowego rozwoju we wszystkich przestrzeniach:

- zdrowotnej - motywowanie do leczenia dziecka i jego konsultowania ze specjalistami zgodnie z zaleceniami pediatry, pomoc w ustalaniu terminów wizyt u specjalistów, praca nad terminowym wykonywaniem bilansów i szczepień, towarzyszenie rodzicom z dzieckiem/dziećmi u lekarza, motywowanie do regularnego podawania leków,
- edukacyjnej - współpraca z wychowawcami w szkole i przedszkolu, motywowanie rodziców do uczestniczenia w zebraniach i konsultacjach indywidualnych, motywowanie do uzyskania pełnej diagnozy dziecka, które przejawia trudności edukacyjne lub sprawia trudności wychowawcze, pomoc w ustaleniu terminu badania w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,

- omówienie otrzymanej opinii i praca z rodzicem nad realizacją zaleceń ww. Poradni, kierowanie do placówek wsparcia dziennego i współpraca z wychowawcami,
- emocjonalnej - praca nad budowaniem prawidłowych relacji w rodzinie, edukacja w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich, nauka rozpoznawania i wyrażania emocji w adekwatny sposób, praca nad pogłębieniem wiedzy o potrzebach dziecka na danym etapie rozwojowym, praca nad umiejętnością konstruktywnego komunikowania się z dzieckiem;
- f) wspieraniu aktywności społecznej rodzin:
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, zachęcanie do udziału w uroczystościach ważnych dla dzieci, rozmowy dotyczące relacji sąsiedzkich, trening umiejętności korzystania ze wsparcia lokalnego, zachęcanie do korzystania z Programu Aktywności Lokalnej.
- g) motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a także udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu oraz utrzymaniu zatrudnienia:
- współpraca z Klubem Integracji Społecznej, motywowanie do współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy (rejestracja, utrzymanie statusu osoby bezrobotnej, korzystanie z ofert pracy, stażów), pomoc w napisaniu CV, pomoc w poszukiwaniu ofert pracy, zachęcanie do skorzystania z prac społecznie-użytecznych, rozmowy dotyczące wartości pracy, pokazywanie korzyści płynących z posiadania własnych środków finansowych.
- 3) prowadzono ścisłą współpracę z placówkami wsparcia dziennego działającymi w mieście - na bieżąco:
- monitorowanie uczestnictwa dzieci w zajęciach świetlicowych, udział w spotkaniach interdyscyplinarnych, współpraca z wychowawcami placówek wsparcia dziennego, motywowanie rodziców do współpracy z wychowawcami;
- 4) dokonano okresowej oceny sytuacji rodziny - 710 ocen okresowych;
- 5) monitorowano sytuację rodziny po zakończeniu pracy z rodziną - 40 rodzin:
- asystent rodziny po zakończeniu planu pracy jeszcze przez okres 3 miesięcy (lub do czasu zmiany postanowienia przez Sąd, który zobowiązał rodzinę do współpracy z asystentem) monitoruje czy wypracowane w planie pracy efekty utrzymują się;
- 6) przygotowano opinie do Sądu Rodzinnego lub na prośbę strony;
- 7) prowadzono współpracę z osobami, instytucjami i organizacjami podejmującymi działania na rzecz rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - na bieżąco:
- współpraca z kuratorami zawodowymi i społecznymi, wychowawcami ze szkół, przedszkoli, placówek wsparcia dziennego, poradniami rejonowymi i specjalistycznymi, terapeutami Ośrodka Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej, psychologami Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- 8) prowadzono współpracę z grupą roboczą - wg potrzeb;
- 9) realizowano zadania ustawy z dn. 04.11.2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” - koordynacją wsparcia były objęte dwie rodziny. Natomiast 18 kobietom w ciąży (w tym

- 1 w ciąży zagrożonej) objętych wsparciem asystenta rodziny, udzielono porad w zakresie uprawnień wynikających z ustawy „Za życiem”;
- 10) współpracowano przy realizacji projektów unijnych:
- „Ruda Śląska - koPALnia możliwości” - oddelegowano do realizacji projektu 2 asystentów rodziny,
 - „Ruda Śląska dla rodzin”, w ramach którego pracę prowadziło 4 asystentów rodziny i 1 pedagoga.
2. Współpracowano z pracownikami socjalnymi w tworzeniu i realizowaniu indywidualnych planów pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez prowadzenie **133** kontraktów socjalnych.
3. Wspierano merytorycznie pracowników prowadzących pracę socjalną:
- udział w zespołach i superwizjach - **800**,
 - udzielanie konsultacji indywidualnych dla pracowników socjalnych dotyczących pracy socjalnej (na bieżąco).
4. Świadczone specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne dla klientów (**129** osób) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizowane poprzez:
- a) porady - ukierunkowane na określenie odpowiedniej formy pomocy,
 - b) konsultacje psychologiczne - rodzinne i indywidualne,
 - c) diagnozę psychologiczną i pedagogiczną,
 - d) terapię wspierającą,
 - e) psychoedukację w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich,
 - f) przygotowanie oraz wydawanie opinii i zaświadczeń na prośbę klientów.
5. Świadczone specjalistyczne poradnictwo pedagogiczne dla klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (w 32 rodzinach 51 dzieci objętych było wsparciem pedagoga) realizowane poprzez:
- a) diagnozę dzieci,
 - b) instruktaż,
 - c) stymulowanie rozwoju dziecka,
 - d) wyrównywanie opóźnień,
 - e) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i powstawania zaburzeń zachowania,
 - f) pedagogizację rodziców.
6. Prowadzono współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i z grupami roboczymi:
- udział w pracy Zespołu - 15 posiedzeń;
 - liczba grup roboczych, w których członkami byli pracownicy Działu - 46 grup.

7. Prowadzono grupę wsparcia dla rodziców i dzieci: „Mądry rodzic - szczęśliwe dziecko” - odbyło się 18 spotkań grupy (z różną częstotliwością wzięły w niej udział 32 osoby, a w zajęciach dla dzieci - 16 dzieci).

Celem głównym jest podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców, stymulowanie rozwoju dzieci oraz społeczna aktywizacja rodzin z dziećmi.

Podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców:

- nabycie umiejętności łączenia zabawy i wychowania,
- nabycie umiejętności organizowania i spędzania czasu wolnego z dzieckiem,
- nabycie umiejętności stawiania i respektowania granic,
- nabycie wiedzy na temat właściwego stosowania systemu kar i nagród,
- nabycie wiedzy na temat zasad zdrowego odżywiania się oraz dbania o higienę osobistą i otoczenia.

Stymulowanie rozwoju dzieci:

- pobudzenie wyobraźni,
- usprawnianie funkcji manualnych i ruchowych,
- doskonalenie koncentracji uwagi,
- wzbogacanie słownictwa,
- nabycie umiejętności współdziałania w grupie podczas zabawy i pracy,
- nauka zwrotów grzecznościowych.

Społeczna aktywizacja rodzin z dziećmi:

- poszerzenie samoświadomości,
- poszerzenie wiedzy o uczuciach i sposobach ich wyrażania,
- nabycie umiejętności rozpoznawania i nazywania własnych stanów emocjonalnych,
- poznanie i zrozumienie wzajemnych potrzeb w związku partnerskim,
- nabycie umiejętności aktywnego słuchania,
- nabycie wiedzy na temat skutecznej i nieskutecznej komunikacji,
- nabycie umiejętności nawiązywania i utrzymywania prawidłowych relacji z innymi osobami,
- nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresowych,
- nabycie wiedzy na temat zachowań agresywnych i przemocowych oraz dostępnych form pomocy i wsparcia.

Tematy zajęć w 2021r.: „Jak mądrze chwalić dzieci? Czy powinno się karać dzieci?”, „Dobra relacja z małym dzieckiem jako kluczowy czynnik chroniący młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych”, „Twoje dziecko bezpieczne w sieci”, „Kompetencje interpersonalne w relacji z dzieckiem”, „Kary i nagrody w procesie samodoskonalenia dyscypliny”, „Cyber - nie bądź tabletowym rodzicem”, „Jak określić dziecku granice?”, „Samoocena i samoakceptacja”, „Sposoby radzenia sobie z agresją”, „Poczucie własnej wartości”, „Temperament - test osobowości”, „Jak rozwijać u dzieci skupienie uwagi?”, „Spotkanie z bajką terapeutyczną”, „Więzi rodzinne”, „Jak uczyć dziecko uczyć się, czyli o prawidłowych warunkach do nauki”, „Wyznaczania granic - jak określać dziecku granice”, „Trening Jacobsona”, „Przygotowanie uroczystego stołu”.

Z uwagi na pandemię Covid-19 spotkania grupowe okresowo były wstrzymane, a kiedy się odbywały to ograniczono liczbę uczestników oraz przestrzegano zasad sanitarno - epidemiologicznych aby zapobiec rozprzestrzenianiu się epidemii.

8. Prowadzono zajęcia „Rudzkie Warsztatowo” - odbyło się 11 spotkań (z różną częstotliwością wzięły w nich udział 45 osób i 55 dzieci).

Celem głównym zajęć jest podniesienie kompetencji społecznych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich aktywizacja społeczna.

Podniesienie umiejętności społecznych:

- nabywanie umiejętności adekwatnego zachowania się w różnych sytuacjach,
- kształtowanie samoświadomości i autoprezentacji,
- wzajemna integracja, budowanie poczucia wspólnoty,
- nabycie umiejętności nawiązania i utrzymywania prawidłowych relacji z innymi ludźmi,
- nabycie umiejętności stawiania i respektowania granic,
- nabycie umiejętności współdziałania i współpracy z innymi osobami,
- nabycie umiejętności łączenia zabawy i wychowania,
- nabycie umiejętności organizowania i spędzania czasu wolnego z dzieckiem,
- nabycie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych.

Tematy zajęć w 2021r.: „Walentynki, kartki okolicznościowe, ozdoby - zrób je sam”, „Wielkanocne inspiracje” - cz. I, „Wielkanocne inspiracje” - cz. II, „Kwiaty - forma aktywizacji dzieci i rodziców”, „Gry i zabawy z dzieciństwa”, „Wspomnienia wakacyjne. Zajęcia organizacyjne”, „Dary jesieni”, „Halloween - pomysły na dekoracje. 1 listopad - strata bliskiego w z życiu dziecka”, „Święta tuż, tuż!”, „Mikołaj - pomysły na dekoracje. Zwyczaje i tradycje związane z obchodem Mikołaja”, „Witaj Święty Mikołaju”.

Z uwagi na pandemię Covid-19 spotkania grupowe okresowo były wstrzymane, a kiedy się odbywały to ograniczono liczbę uczestników oraz przestrzegano zasad sanitarno - epidemiologicznych aby zapobiec rozprzestrzenianiu się epidemii.

9. Prowadzono grupę wsparcia dla osób mających emocjonalne trudności w funkcjonowaniu społecznym: „moc-E” - odbyło się 8 spotkań grupy (z różną częstotliwością wzięły w niej udział 22 osoby dorosłe i 7 dzieci).

Celem głównym jest udzielenie wsparcia osobom, które mają trudności z radzeniem sobie z własnymi emocjami, aby ułatwić im funkcjonowanie społeczne.

Podniesienie umiejętności społecznych:

- rozwój osobisty w wymiarze indywidualnym każdego uczestnika,
- rozwijanie świadomości na temat powstawania i dynamiki emocji,
- możliwość odreagowania emocji nagromadzonych w interakcji społecznej,
- uświadomienie własnego potencjału,
- kształtowanie samoświadomości,
- kształtowanie własnego wizerunku, nabywanie umiejętności autoprezentacji,

- budowanie pozytywnego obrazu siebie,
- wypracowanie skutecznych sposobów radzenia sobie z trudnościami życia codziennego,
- wzajemna integracja, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ze względu na brak umiejętności społecznych,
- wzajemnie udzielanie wsparcia emocjonalnego,
- utrwalenie prawidłowych zachowań w kontaktach z innymi osobami.

Tematy zajęć w 2021r.: „Kreatywność dziecka”, „Co to jest stres i jak sobie z nim poradzić?”, „Emocje w naszym życiu”, „Spędzanie czasu wolnego z dzieckiem”, „Artreterapia - oddziaływanie kolorów na nastrój”, „Zespół stresu pourazowego”, „Emocje rodziców”, „Symbolika Świąt Bożego Narodzenia”.

Z uwagi na pandemię Covid-19 spotkania grupowe okresowo były wstrzymane, a kiedy się odbywały to ograniczono liczbę uczestników oraz przestrzegano zasad sanitarno - epidemiologicznych aby zapobiec rozprzestrzenianiu się epidemii.

- 10.** Prowadzono grupę „Co w środku piszczy” - odbyło się 7 spotkań, w których wzięło udział z różną częstotliwością 21 osób dorosłych i 43 dzieci.

Celem projektu jest przede wszystkim aktywizacja społeczna rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Uczestnicy, w ramach projektu mogą zobaczyć ciekawe miejsca, a poprzez to poznać możliwości i sposoby aktywnego spędzania wolnego czasu, przy dysponowaniu niekoniecznie dużymi środkami finansowymi.

W 2021r. uczestnicy byli w ZOO w Opolu, w kinie, na kręglach, w Komnacie Solnej oraz wyjechali na wycieczkę do Zaczarowanego Lasu.

- 11.** Realizowano projekt „Mama i Tata - MoTyle Mocy”, w którym wzięło udział wzięło 9 osób dorosłych oraz 13 dzieci.

Celem głównym projektu jest poszerzenie wiedzy rodziców na temat etapów rozwoju dziecka oraz nabycie umiejętności wspomagania go poprzez stymulację sfery poznawczej, emocjonalnej i fizycznej.

Asystenci rodziny prowadzą zajęcia indywidualne z rodzicami i dziećmi, w miejscu ich zamieszkania. Projekt składa się z 6 spotkań z każdą z rodzin.

Tematy zajęć w 2021r.: „Rozwój 2,3,4 latka”, „Ćwiczenia ogólnorozwojowe z wykorzystaniem Metody Ruchu Rozwijającego W. Sherborne”, „Bajka dobra na wszystko - bajki terapeutyczne”, „Kolorowe żabki - gry i zabawy rozwojowe”, „Pomaluj mój świat - zabawy plastyczne”, „Balon, bułka i bibułka - ćwiczenia logopedyczne”.

12. Prowadzono analizę pod kątem merytorycznym korespondencji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z Sądem dotyczącej rodzin naturalnych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - łącznie 549 pism, w tym:
- 112 wniosków o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczych,
 - 231 adnotacji pracowników socjalnych bądź asystentów rodziny o aktualnej sytuacji w rodzinie do toczących się postępowań sądowych i postanowień,
 - 206 sprawozdań asystentów rodziny z realizacji planu pracy przez rodziny, które były zobowiązane do takiej współpracy na mocy postanowienia Sądu.
13. Opracowano Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023, który jest realizacją obowiązku nałożonego na gminy art. 176 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz przygotowano sprawozdanie z Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 za rok 2020 wraz z potrzebami na rok 2021.
14. Uczestniczono w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych w m.in. następujących szkoleniach, konferencjach i warsztatach:
- Świat dziecka z FAS/FAE - wspomaganie rozwoju i metody pracy,
 - Proces powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny,
 - Pozafinansowe sposoby motywowania pracowników,
 - Wizyta studyjna w Madrycie w ramach projektu „Włącz nowe pokolenie. New generation empowerment”,
 - Przemoc seksualna wobec dzieci,
 - Dziecko z niepełnosprawnością w rodzinie wieloproblemowej.
15. Organizowano zbiórki odzieży, obuwia, zabawek, sprzętów gospodarstwa domowego oraz wydawano zgromadzone przedmioty rodzinom potrzebującym - na bieżąco.
16. Pozyskano dofinansowanie w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2021r.” w wysokości 20 000 zł. oraz rozliczono dotację za 2020r. w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2020” w kwocie 13 600 zł.
17. Współpracowano z innymi Działami tut. Ośrodka poprzez wsparcie merytoryczne, współpracę przy tworzeniu projektów, superwizje, konsultacje indywidualne, spotkania interdyscyplinarne.

Wszystkie zadania realizowane przez pracowników Działu ds. Asysty Rodzinnej, z uwagi na zapobieganie rozprzestrzenianiu się epidemii koronawirusa, wykonywane były z zachowaniem zasad i reżimu sanitarno - epidemiologicznego.

Zakres zadań realizowanych przez Dział zawarty jest również w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2021r. wraz z potrzebami związanymi z ich realizacją na 2022.

5. DZIAŁ OBSŁUGI I FINANSOWANIA OPIEKI NAD DZIECKIEM

W szczególności do zadań Działu należy finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu Miasta w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, finansowanie pomocy przyznawanej usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej oraz prowadzenie postępowań administracyjnych związanych z odpłatnością rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Rodzinna piecza zastępcza:

Rodziny zastępcze z terenu Miasta Ruda Śląska otrzymujące świadczenia na dzieci:

Rodzina:	Ilość rodzin	Ilość dzieci
rodziny zastępcze spokrewnione:	146	179
rodziny zastępcze niezawodowe:	49	56
rodziny zastępcze zawodowe:	15	88
rodziny pomocowe:	18	36
Razem:	228	359

Rodziny zastępcze poza terenem Rudy Śląskiej otrzymujące świadczenia na dzieci:

Rodzina:	Ilość rodzin	Ilość dzieci
rodziny zastępcze spokrewnione:	19	28
rodziny zastępcze niezawodowe:	26	38
rodziny zastępcze zawodowe:	10	20
Razem:	55	86

Wynagrodzenia wraz z pochodnymi (ZUS, FP, pdof) dla zawodowych rodzin zastępczych, rodzin pomocowych oraz osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich:

	Liczba świadczeń	Wydatki w zł
Rodziny zastępcze zawodowe, rodziny pomocowe, osoby do pomocy:	342	616 807,42

Udzielone świadczenia dla rodzin zastępczych:

	Liczba świadczeń	Wydatki w zł
1. Rodziny na terenie Miasta Ruda Śląska:	4 434	3 502 696,83
2. Rodziny poza Miastem Ruda Śląska	884	1 149 538,63

Usamodzielniani wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej, którzy otrzymywali świadczenia w 2021 roku - **55 osób**.

	Liczba świadczeń	Wydatki w zł
Usamodzielniani wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej:	466	298 527,35

Instytucjonalna piecza zastępcza

Placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadzone przez Miasto Ruda Śląska lub prowadzone na zlecenie Miasta Ruda Śląska:

	Liczba miejsc	Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku
Prowadzone przez Miasto Ruda Śląska:		
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1	8	9
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2	8	12
Rodzinny Dom Dziecka Nr 3	8	10
Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych: (OPDiR przekształcony w Centrum, które utworzone zostało 01.10.2018r. W strukturze Centrum znajduje się 5 placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie)	64	78
Łącznie:	88	109
Prowadzone na zlecenie Miasta Ruda Śląska:		
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 1 typu socjalizacyjnego:	12	13
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 2 typu socjalizacyjnego:	12	14
Łącznie:	24	27
Razem:	112	136

Placówki opiekuńczo-wychowawcze poza powiatem.

Dzieci umieszczone na podstawie porozumień (umów cywilno-prawnych) zawieranych pomiędzy powiatami:

Placówka	Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Mysłowicach:	4
Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny w Częstochowie:	1
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna Kazimiera Wielka:	1
Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie Góra Włodowska:	1
Placówka opiekuńczo-Wychowawcza w Nieskurzowie Nowym:	2
Dom Dziecka im. D. Savio w Sarnowie:	2
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 5 w Piekarach Śląskich:	1
Centrum Wsparcia Kryzysowego Dzieci i Młodzieży w Zabrze:	1
Dom Dziecka w Siennicy:	1
Razem:	14

Środki wypłacane przez Dział na instytucjonalną pieczę zastępczą:

Placówka	Ilość zleceń	Wydatki
Rodzinne Domy Dziecka (zryczałtowana kwota na utrzymanie dziecka):	36	226 583,34
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 1 typu socjalizacyjnego:	12	633 600,00
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu socjalizacyjnego:	12	633 600,00
Placówki poza powiatem (porozumienia):	104	510 065,67
Razem:	164	2 003 849,01

Usamodzielniani wychowankowie z instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy otrzymywali świadczenia w 2021 roku - **40 osób**.

	Liczba świadczeń	Wydatki w zł
Usamodzielniani wychowankowie z instytucjonalnej pieczy zastępczej	254	182 921,06

Dzieci umieszczone w Zakładach Opiekuńczo-Lecznicych na podstawie orzeczeń Sądu:

Placówka	Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku
Zakład leczniczo Opiekuńczy dla Dzieci w Piskowicach:	1
Stowarzyszenie Pielęgniarsko-Opiekuńcze w Częstochowie:	2

Ośrodek leczniczo-Rehabilitacyjny w Zbrosławicach:	3
Razem:	6

Środki wypłacane przez Dział na dzieci umieszczone w Zakładach Opiekuńczo-Lecznicych:

Placówka	Ilość zleceń	Wydatki
Zakłady Opiekuńczo-Lecznicych:	40	116 954,45

Inne zadania

1. Ilość wydanych decyzji administracyjnych:

Decyzje administracyjne	Ilość decyzji
świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej:	237
dofinansowanie do wypoczynku dziecka:	2
koszty z potrzebami przyjmowania dziecka -jednorazowo	2
środki na utrzymanie lokalu dla rodziny zastępczej:	44
pokrycie kosztów remontu dla rodziny zastępczej:	1
pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki dla usamodzielnianych wychowanków:	124
pomoc pieniężna na usamodzielnienie dla usamodzielnianych wychowanków:	16
pomoc pieniężna na zagospodarowanie dla usamodzielnianych wychowanków:	15
pomoc w formie uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych dla usamodzielnianych wychowanków:	21
ustalające opłatę za pobyt dzieci pieczy zastępczej dla rodziców naturalnych:	276
odstępujące od ustalenia za pobyt dzieci w pieczy zastępczej dla rodziców naturalnych:	286
Inne (m.in.: umorzeniowe, zmieniające, uchylające)	1 468
Razem:	2 492

2. Realizacja programu 500+ dla rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych:

- ilość złożonych wniosków: **172**
- ilość wydanych decyzji: **606**
- liczba udzielonych świadczeń: **4 406**

3. Łączna ilość wydanych decyzji administracyjnych w roku 2021: **3 098**

5. Ilość wydanych skierowań do placówek opiekuńczo wychowawczych: **34**

6. Ilość wniosków dot. skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem: **2**

7. Porozumienia (umowy cywilno-prawne) pomiędzy powiatami dotyczące zwrotu kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych:

Porozumienia	Ilość
ilość porozumień dot. dzieci z Rudy Śląskiej umieszczonych poza powiatem	94
ilość porozumień dot. dzieci umieszczonych na terenie Miasta:	64
ilość aneksów do porozumień:	8

8. Umowy cywilno-prawne w roku sprawozdawczym:

Rodzaj umowy	Ilość
rodziny zastępcze, w tym:	
- rodziny zawodowe:	12
- rodziny zawodowe o funkcji pogotowia rodzinnego:	4
- rodziny pomocowe:	18
- osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich:	13
Łącznie:	47
umowy o prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej:	2
aneksy do umów	4
Razem:	53

9. Ilość sporządzonych sprawozdań (MRiPS, ŚUW, UM i inne): **246**

10. Ilość przyjętych wniosków i stron (od rodziców naturalnych, usamodzielnianych wychowanków oraz rodzin zastępczych): **1 549**

11. Ilość wydanych poświadczeń: **147**

12. Ubezpieczenia zdrowotne dla dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych:

- ilość dzieci objętych ubezpieczeniem: **6**
- ilość świadczeń: **59**
- kwota świadczeń: **3 292,20 zł**

13. Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego:

- ilość osób którym przyznano wynagrodzenie: **13**
- kwota wypłaconych wynagrodzeń: **68 761,72 zł**

14. Interwencyjny przewóz dzieci:

- liczba przewozów: **27**
- kwota: **4 208,92 zł**

Realizacja dodatkowych zadań:

- przekazywanie informacji do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w ramach ustawy o Polskim Bonie Turystycznym, o osobach i dzieciach z pieczy zastępczej uprawnionych do wsparcia w ramach ww. ustawy. W 2021 roku przekazano informację o 109 osobach i dzieciach z pieczy zastępczej uprawnionych do Polskiego Bonu Turystycznego,

- przekazywanie informacji do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w ramach Rządowego Programu „Dobry Start”, o osobach i dzieciach z pieczy zastępczej uprawnionych do wsparcia w ramach ww. programu. W 2021 roku przekazano informację o **261** osobach i dzieciach z pieczy zastępczej uprawnionych do świadczenia z programu „Dobry Start”,
- realizacja wraz z Działem Pieczy Zastępczej 3-letniego „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023”.

6. DZIAŁ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej realizowali w 2021 roku następujące zadania:

Działania w zakresie pieczy zastępczej

- Okresowe oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych: **575**.
- Ilość opracowanych/ modyfikowanych planów pomocy dziecku: **586**.
- Udział w zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w Rodzinnych Domach Dziecka i Placówkach Socjalizacyjnych: **98**.
- Liczba konsultowanych ocen rodzin zastępczych: **103**.
- Ilość wykonanych diagnoz psychofizycznych dzieci: **17**.
- Inne opinie i zaświadczenia psychologiczne na temat dzieci: **3**.
- Ilość pism służących pozyskiwaniu informacji na temat sytuacji rodziców biologicznych dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub jego sytuacji szkolnej: **653**.
- Ilość sprawozdań do sądu o całokształcie sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej: **550**.
- Liczba pism do sądu m.in. o zmianę zarządzeń opiekuńczych, uregulowanie sytuacji prawnej, rozwiązanie rodziny zastępczej: **189**.
- Przesłuchania w charakterze świadka (na policji, w sądzie): **5**.
- Monitorowanie sytuacji usamodzielnianego wychowanka w mieszkaniu chronionym: **197**.
- Ilość Indywidualnych Programów Usamodzielnienia: **235**.
- Ilość przestanych zgodnie z właściwością miejscową programów usamodzielnienia: **33**.
- Liczba wniosków o pomoc zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dla usamodzielnianych wychowanków: **146**.
- Ilość przestanych zgodnie z właściwością miejscową wniosków o pomoc: **14**.
- Ilość opinii o rodzinach zastępczych dla celów działu Obsługi i Finansowania Opieki nad Dzieckiem (umieszczenie większej ilości dzieci, podejmowanie dodatkowego zatrudnienia osób w rodzinach zastępczych, przekwalifikowanie rodziny zastępczej niezawodowej na rodzinę zastępczą zawodową): **94**.
- Pozostałe pisma, zaświadczenia i adnotacje urzędowe: **995**.

- Ilość obsługiwanych rodzin naturalnych z rodzinami zastępczymi: **113** (okresowo wstrzymana z powodu epidemii koronawirusa).
- Pełnienie funkcji opiekuna usamodzielnienia: dla **130** wychowanków.
- Współpraca z RZ spoza powiatu (wymiana informacji o sytuacji opiekuńczo-wychowawczej i zdrowotnej dzieci, konsultowanie i koordynacja działań): **45** rodzin.
- Współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym, w tym zgłaszanie do adopcji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną i koordynowanie spraw adopcyjnych: dla **20** dzieci, z czego wobec **8** ukończono proces adopcyjny.
- Koordynowanie pracy z rodziną naturalną, gromadzenie informacji o rodzinach naturalnych, współpraca z Działem ds. Asysty Rodzinnej i Działu Pomocy Środowiskowej.
- Opracowanie projektu kampanii społecznej na rzecz rozpowszechniania idei rodzicielstwa zastępczego i wniosku o pozyskanie środków finansowych z Fundacji Ernst & Young na ten cel.
- Organizacja we współpracy ze Stowarzyszeniem POMOCNI projektu dla 4 usamodzielnianych wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu Miasta pn. „Praktyczny Prezent”.
- Podjęto przygotowania do organizacji Festynu Rodzin, jednak z powodu przedłużającej się epidemii COVID - 19, Festyn nie został zrealizowany.
- Poszukiwanie i pozyskiwanie rodzin zastępczych, prowadzenie naboru na Szkolenie Rodzin Zastępczych, prowadzenie naboru na kandydatów na rodziców zastępczych w 17 parafiach w Mieście. Z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego przygotowanie artykułu we współpracy z Urzędem Miasta - Wydziałem Komunikacji Społecznej i Promocji Miasta Ruda Śląska.
- Zgłębianie wiedzy prawnej, pedagogicznej dotyczącej rodzicielstwa zastępczego.
- Informowanie rodzin zastępczych o szkoleniach tematycznie związanych z rodziną i dzieckiem, procesem wychowania oferowanych przez Fundację Ernst & Young, Nasz Dom, ROPS. Przekazywanie ofert wyjazdów kolonijnych zimowych i letnich.
- Konsultacje wewnętrzne pracowników DPZ.
- Rejestracja danych i archiwizacja akt.
- Prowadzenie rejestru klientów, opracowanie statystyki działu i sprawozdań z działalności.
- Organizacja pracy w stanie epidemii COVID - 19 i realizacja wytycznych w tym zakresie.

Badania kandydatów na rodziny zastępcze

- Zgłosiło się **1** małżeństwo chętne do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej. Koordynator i psycholog sporządzili opinie na temat kandydatów. Kandydaci zostali skierowani na szkolenie dla rodzin zastępczych, nie odbyli stażu, dlatego kwalifikacja nie została zakończona.
- Funkcjonująca rodzina zastępcza spokrewniona otrzymała kwalifikacje na rodzinę zastępczą niezawodową w celu przyjęcia niespokrewnionego dziecka.
- Funkcjonująca rodzina zastępcza niezawodowa została przekwalifikowana w rodzinę zastępczą zawodową.

- 1 małżeństwo zgłosiło swoją kandydaturę na rodzinę zaprzyjaźnioną. Koordynator i psycholog przeprowadzili diagnozę i sporządzili opinię. Odbyła się komisja kwalifikacyjna, która pozytywnie zaopiniowała kandydatów na rodzinę zaprzyjaźnioną.
- W zakresie opiniowania kandydatów na rodziny zastępcze z zalecenia sądu koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadzili 41 konsultacji osobistych i 102 telefoniczne z kandydatami. Sporządzono 60 opinii koordynatorskich. Przeprowadzono diagnozę psychologiczną 49 rodzin (71 osób) pod kątem oceny ich motywacji i predyspozycji wychowawczych, sporządzono 48 opinii psychologicznych o kandydatach dla sądu.
- Psycholodzy przeprowadzili rebadania 24 rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych (44 osoby) oraz 2 konsultacje z kandydatami na opiekunów w zawodowych rodzinach zastępczych. Łącznie sporządzono 26 opinii z powyższych działań.

KOORDYNATORZY PIECZY ZASTĘPCZEJ

Przeprowadzono 603 konsultacje osobiste oraz 3 264 konsultacje telefoniczne z klientami. Odbyły się 1 323 wizyty pracowników w środowisku.

SPECJALIŚCI PRACY SOCJALNEJ

Przeprowadzono 364 konsultacje osobiste i 582 telefoniczne z klientami. Podjęto 264 wizyt w środowiskach. Wykonano 39 wywiadów środowiskowych u usamodzielnianych wychowanków. Skierowano do mieszkania chronionego 12 osób (w tym 4 kobiety i 8 mężczyzn) oraz monitorowano ich funkcjonowanie.

PSYCHOLODZY

Kontakt z psychologami Działu Pieczy Zastępczej podjęły 133 osoby, w tym: 60 rodzin (71 osób) i 62 osoby indywidualnie. Wykonano 596 usług psychologicznych (terapię indywidualną, rodzinną, konsultacje, poradnictwo opiekuńczo-wychowawcze, diagnozy, spotkania grupowe, interwencje w kryzysie).

Działania interwencyjne

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej uczestniczyli w 39 interwencjach obejmujących:

- zabezpieczenie dziecka w pieczy zastępczej (10 zabezpieczonych dzieci),
- realizację postanowień Sądu Rejonowego o zabezpieczeniu dzieci (29 zabezpieczonych dzieci).

Ponadto 101 razy koordynowano działania interwencyjne (rozmowy telefoniczne z interwentami, innymi profesjonalistami i instytucjami, sporządzanie i przekazywanie pism na rzecz zabezpieczenia dzieci).

Konsultacje interdyscyplinarne

Przeprowadzono 5 338 konsultacji osobistych i telefonicznych z profesjonalistami, m.in. pracownikami Sądu Rejonowego, placówek opiekuńczo-wychowawczych, placówek służby zdrowia i placówek oświatowych.

Prowadzenie różnego typu Grup

I. Szkolenie Rodzin Zastępczych

czas trwania: I grupa 03.03.2021 - 02.06.2021 rok

II grupa 01.03.2021 - 14.06.2021 rok

III grupa 14.09.2021 - 07.12.2021 rok

liczba spotkań: 13

liczba uczestników: 27, w tym liczba małżeństw: 6

liczba kandydatów na rodziny zastępcze: 1

ukończyło: 26 osób, w tym liczba małżeństw: 6

liczba kandydatów na rodziny zastępcze: 1 rodz. 2 osoby

II. Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych „Cafe RZ”

czas trwania: ostatni czwartek miesiąca w godzinach 16.00-18.00

liczba spotkań: 7

liczba uczestników: 3

III. Szkolenie Uzupełniające dla Kandydatów na Rodziny Zastępcze Zawodowe

czas trwania: 09.06.2021 - 16.06.2021 rok

liczba spotkań: 2

liczba uczestników: 2

IV. Szkoła dla Rodziców i Wychowawców

czas trwania: 13.10.2021 - 15.12.2021 rok

liczba spotkań: 10

liczba uczestników: 8

ukończyło: 7

Działania na rzecz dzieci z problemem FAS

- Liczba wywiadów z opiekunami dzieci: 5
- Liczba badanych dzieci: 2
- Ilość diagnoz neurorozwojowych: 2
- Ilość indywidualnych programów neurostymulacji: 3
- Liczba wydanych opinii: 3
- Liczba przeprowadzonych instruktaży do programów neurostymulacji: 3
- Praca koncepcyjna na temat FAS - przygotowywanie materiałów do pracy z dziećmi, studiowanie specjalistycznej literatury z zakresu tematyki FAS, analiza dokumentacji medycznej, psychologicznej i pedagogicznej badanych dzieci.

Przesłuchania, rozprawy

- Uczestnictwo w rozprawie sądowej w charakterze świadka: **1**
- Przesłuchanie w Komendzie Miejskiej Policji w charakterze świadka: **4**

„Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2021” nie został ogłoszony.

Udział w zebraniach zespołu, superwizjach, szkoleniach, konferencjach

- Liczba zebrań zespołu w warunkach reżimu sanitarnego: **44**,
- Liczba konsultacji superwizyjnych i wewnętrznych pracowników: **2 145**,
- Liczba superwizji indywidualnych: **18**,
- Udział w szkoleniu „Ruda Śląska - nowa jakość pracy socjalnej” w zakresie komunikacji interpersonalnej, zagadnień KPA, przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu,
- Udział w szkoleniu „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”,
- Udział w szkoleniu „Regulacje prawne w zakresie rodzinnych form pieczy zastępczej”,
- Udział w szkoleniu „Wybrane zaburzenia emocjonalne u dzieci i młodzieży”,
- Udział w szkoleniu „Pozafinansowe sposoby motywowania pracowników”,
- Udział w szkoleniu „Odporność emocjonalna w pracy z rodziną wieloprotblemową”,
- Udział w szkoleniu „Mieszkania chronione - zmiana przepisów prawnych, w zakresie ich prowadzenia oraz zapewnienia miejsc”,
- Udział w wizycie studyjnej w Madrycie w ramach projektu „Włącz nowe pokolenie. New generation empowerment”,

Zakres zadań realizowanych przez Dział zawarty jest również w rocznym sprawozdaniu z działalności i efektów pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - organizatora pieczy zastępczej za rok 2021 oraz zestawieniu potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania.

7. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Dział Świadczeń Rodzinnych od 01 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku:

Świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów:

- ilość rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów: **7 194**
- ilość decyzji wydanych w sprawach o świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów: **8 609**

Jednorazowe świadczenie „Za życiem”:

- ilość rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia „Za życiem”: **13**
- ilość decyzji wydanych w sprawach o jednorazowe świadczenie „Za życiem”: **13**

Stypendia szkolne:

- ilość dzieci, którym udzielono stypendia: **137**
- ilość decyzji wydanych w sprawach stypendium szkolnego: **160**

Zasiłki szkolne:

- ilość dzieci, którym wypłacono zasiłki szkolne: **2**
- ilość decyzji wydanych w sprawach zasiłku szkolnego: **2**

Ilość korespondencji w sprawach pomocy materialnej uczniom (w tym zawiadomienia o wszczęciu postępowania, wezwania, pisma do stron, wnioski o udostępnienie danych osobowych itp.): **227**.

I. Realizacja świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów oraz jednorazowego świadczenia „Za życiem” (zaokrąglone do pełnych złotych):

1. Zasiłki rodzinne wypłacono: 5 105 244 zł
2. Dodatki do zasiłków wypłacono: 2 897 608 zł
3. Świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne) wypłacono: 30 793 076 zł
4. Jednorazowa zapomoga (becikowe) wypłacono: 600 000 zł
5. Świadczenia rodzicielskie: wypłacono: 3 447 641 zł
6. Zasiłki dla opiekuna wypłacono: 88 660 zł
7. Jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł „Za życiem” wypłacono: 52 000 zł

Ogółem wypłacono: 42 984 229 zł

*(w tym zawarta kwota **58 121 zł** świadczeń nienależnie pobranych za rok 2021, które zostały odzyskane w danym roku).*

8. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wypłacono: **3 677 004 zł.**
9. Składki na ubezpieczenie zdrowotne wypłacono: **445 543 zł.**

*Wysokość dotacji wydanej z budżetu państwa na finansowanie kosztów obsługi zadania świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów oraz jednorazowe świadczenie „Za życiem”: **1 316 615 zł.***

III. Realizacja pomocy materialnej uczniom

1. **Stypendia o charakterze socjalnym**
- wydatki z budżetu państwa: **69 405 zł**

- wydatki z budżetu miasta: 17 351 zł

Wydatki ogółem wyniosły: 86 756 zł

2. Zasiłki szkolne

- wydatki z budżetu państwa: 992 zł

- wydatki z budżetu miasta: 248 zł

Wydatki ogółem wyniosły: 1240 zł

Ogółem na pomoc materialną uczniom wypłacono: 87 996 zł

Szczegółowy podział rodzin korzystających w 2021 roku ze świadczeń realizowanych przez dział:

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba świadczeń
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, w tym:	2 000	6 9666
Zasiłek rodzinny		
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do 5 lat	962	1 1449
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 5-18 lat	1 615	2 8709
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 18-24 lat	246	1 823
Dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:		
Urodzenie dziecka	173	176
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	85	724
Samotnego wychowywania dziecka	246	3095
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	622	9649
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	389	4579
Rozpoczęcia roku szkolnego	1 320	2 353
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	112	910
Zasiłek rodzinny i dodatki na podstawie art. 5 ust. 3	223	6199
Świadczenia opiekuńcze, w tym:	5 028	6 3763
Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności	4 650	5 3844
Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu sprawowania opieki	898	9776

Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0
Zasiłek dla opiekuna	13	143
Składki na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne, w tym:	689	9498
Składki na ubezpieczenie społeczne	658	6 944
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	252	2 554
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia	594	600
Świadczenie rodzicielskie	549	3 755
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	13	13
Rodzaj świadczenia	Liczba uczniów	Liczba świadczeń
Pomoc materialna uczniom, w tym:	139	305
Stypendia szkolne	137	303
Zasiłki szkolne	2	2

Podczas realizacji obowiązków wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych pomoc udzielana jest rodzinom z dziećmi, samotnym rodzicom z dziećmi, pełnoletnim osobom uczącym się oraz osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom. Rodziny otrzymujące świadczenia rodzinne najczęściej borykają się z problemami związanymi z niskim dochodem, bezrobociem oraz niedostatkami w zdrowiu. Osoby spełniające kryteria ustawowe (najważniejsze to kryterium dochodowe - *przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł, natomiast w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności nie przekracza kwoty 764,00 zł*) mogą otrzymać zasiłek rodzinny wraz z dodatkami (z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego oraz podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania).

W związku z urodzeniem dziecka lub jego przysposobieniem osoby spełniające kryteria ustawowe (najważniejsze to kryterium dochodowe - *przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 1922,00 zł*) mogą otrzymać jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka.

W związku z niepełnosprawnością osoby spełniające kryteria ustawowe mogą otrzymać następujące rodzaje świadczeń opiekuńczych: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna a także specjalny zasiłek opiekuńczy.

Świadczenia uzależnione od kryterium dochodowego (zasitek rodzinny wraz z dodatkami, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, specjalny zasitek opiekuńczy) ustalane są na okres zasiłkowy trwający od listopada danego roku do października roku następnego, natomiast pozostałe świadczenia uzależnione od niepełnosprawności na czas ważności orzeczenia.

Świadczenie rodzicielskie realizowane od stycznia 2016 roku przysługuje osobom, które urodziły (lub przysposobiły) dziecko, a nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc między innymi bezrobotni (niezależnie od rejestracji lub nie w urzędzie pracy), studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego oraz praca ta nie koliduje ze sprawowaniem osobistej opieki nad dzieckiem, mogą ubiegać się o świadczenie rodzicielskie. Świadczenie rodzicielskie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka w wysokości 1000 zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres może być wydłużony nawet do 71 tygodni.

Zasitek dla opiekuna jest świadczeniem, które zostało wprowadzone **ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów** w celu wsparcia osób niepełnosprawnych i ich opiekunów po utracie przez nich prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w lipcu 2013 roku. Regulacja weszła w życie w maju 2014 roku i była wynikiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Zasitek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 roku, na podstawie uznanego za niekonstytucyjny art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. W porównaniu do roku poprzedniego znacząco zmniejsza się tu liczba osób uprawnionych do zasiłku dla opiekuna.

W styczniu 2017 roku rozpoczęła się realizacja nowego jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł na **podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”**. Świadczenie przysługuje z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Stypendia szkolne dla uczniów przyznawane są zgodnie z **ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 2010 roku**. Pomoc materialna ma charakter socjalny, dotyczy uczniów mieszkających na terenie miasta Ruda Śląska. Kryterium dochodowe do 31 grudnia 2021 roku dla przyznania stypendium szkolnego wynosi 528 zł na członka rodziny. Stypendium szkolne przyznawane jest na rok szkolny od września do czerwca następnego roku, a wypłacane na podstawie imiennych faktur i rachunków.

Zaznaczyć należy, że osoby uprawnione do pomocy materialnej uczniom i ich przedstawiciele, zarówno w pierwszym jak i drugim okresie stypendialnym, okazywali dokumenty potwierdzające poniesienie kosztów o charakterze edukacyjnym na kwotę niższą niż wskazana w decyzji przyznającej. W związku z powyższym, mimo przysługującego prawa do stypendium szkolnego świadczenie to nie zostało wypłacone lub zostało wypłacone zgodnie z przedstawionymi dowodami księgowymi (77

przedstawicielei uprawnionych uczniów oraz uczniów pomimo przyznanego prawa do stypendium szkolnego na okres od stycznia 2021 roku do czerwca 2021 roku nie wykorzystano pełnej kwoty należnego stypendium szkolnego, ta sama sytuacja miała miejsce w odniesieniu do 87 przedstawicielei uprawnionych uczniów oraz uczniów w okresie od września 2021 roku do grudnia 2021 roku).

Dostarczone przez osoby uprawnione dokumenty potwierdzające poniesione wydatki o charakterze edukacyjnym (których termin dostarczenia upłynął zgodnie z wydanymi przez organ decyzjami przyznającymi stypendia szkolne za drugi semestr roku szkolnego 2020/2021 w dniu 9 lipca 2021 roku oraz za pierwszy semestr roku szkolnego 2021/2022 w dniu 6 grudnia 2021 roku), pozwoliły zrealizować w 2021 roku świadczenia pomocy materialnej uczniom na kwotę 87996,60 zł.

Podkreślenia wymaga fakt, iż kolejny rok z rządu nastąpił spadek liczby uczniów uprawnionych do stypendium szkolnego. Wpływ na taką sytuację ma rezygnacja ze sposobu realizacji stypendium szkolnego w formie faktury proformy z uwagi na konieczność zapobiegania nadużyciom ze strony świadczeniobiorców oraz podmiotów wystawiających faktury. Ponadto w 2018 roku wprowadzono nowy rządowy programu „Dobry start”, który mógł powodować spadek zainteresowania osób uprawnionych pomocą materialną dla uczniów określoną w ustawie o systemie oświaty.

8. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH

Dział Świadczeń Wychowawczych od 01 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku:

I. Świadczenie wychowawcze:

- liczba dzieci korzystających z świadczeń wychowawczych: **24 686**
- ilość wydanych informacji przyznających świadczenie wychowawcze: **16 339**
- ilość wydanych decyzji odmawiających świadczenia wychowawczego: **132**

Realizacja świadczeń wychowawczych:

- liczba świadczeń: **277 396**
- wypłacono: **137 970 296,56 zł**

(w tym zawarta kwota 10 460,18 zł świadczeń nienależnie pobranych za rok 2021, które zostały odzyskane w danym roku).

Wysokość dotacji zrealizowanej z budżetu państwa na finansowanie kosztów obsługi zadania świadczenia wychowawczego: 1 175 125,00 zł.

Świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł miesięcznie realizowane jest od 1 kwietnia 2016 roku na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Świadczeniem objęte są wszystkie dzieci do 18 roku życia bez względu na dochód, jeżeli spełnione są warunki do jego otrzymania. Świadczenie wychowawcze aktualnie ustalone jest na okres

do 31 maja 2022 roku. W Rudzie Śląskiej w 2021 roku pomoc otrzymało: 24 686 dzieci. Na podstawie ustawy z dnia 17 września 2021 roku o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw zmianie uległ organ realizujący zadanie. Zgodnie z nowymi przepisami od 1 stycznia 2022 roku realizację zadania przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych, natomiast tut. Ośrodek jest właściwy jedynie do prowadzenia postępowań w odniesieniu do wniosków złożonych do 31 grudnia 2021 roku oraz do realizacji wypłat ustalonych do 31 maja 2022 roku.

II. Świadczenie „Dobry start”:

- liczba dzieci (i osób uczących się) korzystających z świadczenia „Dobry start”: 11
- liczba wydanych informacji przyznających świadczenie dobry start: 10
- liczba wydanych decyzji odmawiających świadczenie dobry start: 1

Realizacja świadczeń „Dobry start”:

- liczba świadczeń: 11
- wypłacono: 3 300,00 zł

Wysokość dotacji zrealizowanej z budżetu państwa na finansowanie kosztów obsługi zadania świadczenia dobry start: 110,00 zł.

Drugim zadaniem realizowanym przez Dział Świadczeń Wychowawczych w 2021 roku było świadczenie „Dobry start”, którego realizację od 1 lipca 2021 roku przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Świadczenie to przyznawane było w związku z rozpoczęciem roku szkolnego - raz w roku - do roku kalendarzowego, w którym dziecko lub osoba ucząca się ukończyło 20 rok życia, natomiast w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności do 24 roku życia. Kwota przysługującego świadczenia wynosiła 300 zł. W Rudzie Śląskiej w 2021 roku z tej formy pomocy skorzystało 11 dzieci, gdyż realizacja tego świadczenia dotyczyła jedynie niezakończonych spraw w odniesieniu do wniosków złożonych w 2020 roku na rok szkolny 2020/2021.

III. Punkt konsultacyjno-informacyjny utworzony w ramach Programu „Czyste powietrze” oraz wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osób ubiegających się o dofinansowanie w ramach Programu „Czyste powietrze”

- liczba przyjętych wniosków o dofinansowanie: 150
 - w tym
 - w ramach poziomu podstawowego: 128
 - w ramach poziomu podwyższonego: 22

- liczba wydanych zaświadczeń: **68**
 - w tym spełniających kryterium: 46
- ilość udzielonych konsultacji: **347**
- ilość wydanych broszur informacyjnych: **1 959**

Z dniem 12 lipca 2021 roku Miasto Ruda Śląska przystąpiło do Programu Priorytetowego „Czyste powietrze”. Na podstawie podpisanego porozumienia utworzony został Punkt konsultacyjno-informacyjny mieszczący się w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej. Celem Programu jest dofinansowanie do wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe (tzw. kopciuchy) na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy, jak również przeprowadzenie niezbędnych prac termomodernizacyjnych budynku, do których zaliczyć możemy m.in. ocieplenie przegród budowlanych, wymianę okien, drzwi zewnętrznych, drzwi/bram garażowych. Skierowany jest do właścicieli lub współwłaścicieli jednorodzinnych budynków mieszkalnych, bądź wydzielonych w budynkach jednorodzinnych lokali mieszkalnych z wyodrębnioną księgą wieczystą. W budynku mogą znajdować się maksymalnie 2 lokale mieszkalne. Do zadań Punktu należy m.in. przyjmowanie wniosków o dofinansowanie, pomoc przy rozliczaniu wniosków o płatność oraz działania promocyjne w celu pozyskania potencjalnych wnioskodawców Programu.

Utworzony w Rudzie Śląskiej Punkt konsultacyjno-informacyjny cieszy się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców naszego Miasta. W pierwszych miesiącach jego funkcjonowania zostało złożonych 150 wniosków o dofinansowanie. Mamy nadzieję, że istniejący Punkt przyczyni się do większej ilości złożonych wniosków o dofinansowanie, co w przyszłości przełoży się na poprawę jakości powietrza w naszym Mieście.

Ponadto w celu otrzymania wyższego dofinansowania w ramach Programu „Czyste powietrze” do wniosku należy przedłożyć zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego, które wystawiane jest przez Dział Świadczeń Wychowawczych. W 2021 roku wystawiono 68 takich zaświadczeń z czego 46 spełniało kryterium do otrzymania podwyższonego poziomu dofinansowania.

9. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ ALIMENTACYJNYCH

Dział Świadczeń Alimentacyjnych od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku:

- 1) ilość rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego (średniomiesięcznie): **551**,
- 2) ilość decyzji wydanych w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego: **1098**,
- 3) ilość korespondencji w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego: **8 860**.

I. Świadczenia Rodzinne:

- 1) egzekucja nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **181 551 zł**,
- 2) wysokość umorzonych świadczeń rodzinnych nienależnie pobranych: **6 613 zł**,
- 3) ilość decyzji wydanych w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **152**,
- 4) liczba decyzji rozkładających na raty ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **5**,
- 5) liczba decyzji umarzających ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **3**.

II. Fundusz Alimentacyjny:

- 1) ilość świadczeń: **9 864** wypłacono: **4 108 087,88 zł**,
- 2) egzekucja nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **33 518 zł**,
- 3) wysokość umorzonych świadczeń z funduszu alimentacyjnego nienależnie pobranych: **4 073 zł**,
- 4) ilość decyzji wydanych w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **63**,
- 5) liczba decyzji rozkładających na raty ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **4**,
- 6) liczba decyzji umarzających ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **4**,
- 7) dłużnicy alimentacyjni:
 - a) liczba dłużników w gminie (średniomiesięcznie): **2 302**,
 - b) kwota wyegzekwowanych należności: **2 150 389,05 zł** w tym:
 - budżet państwa: **1 663 179,77 zł**, (w tym **1 635 472,30 z funduszu alimentacyjnego**),
 - gmina wierzyciela: **487 209,28 zł** (w tym **459 501,23 z funduszu alimentacyjnego**).
 - c) działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych:
 - wszczęcia postępowania w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych: **125**,
 - ilość decyzji uznających dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych: **62**,
 - przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych: **633**,
 - informacje o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego, przekazane do Powiatowego Urzędu Pracy: **14**,
 - aktualizacja informacji gospodarczych przekazywanych do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego - średnio: **2 302** informacji gospodarczych miesięcznie,
 - liczba spraw skierowanych do:
 - Prokuratury Rejonowej (wnioski o ściganie na zasadzie art. 209 kk): **48**,
 - Prezydenta Miasta (wnioski o zatrzymanie prawa jazdy): **18**.

Wnioski kierowane do komorników sądowych w przedmiocie wszczęcia postępowania egzekucyjnego lub przyłączenia się do już prowadzonego postępowania egzekucyjnego: **717**.

Sporządzone odpowiedzi na zapytania instytucji dotyczące prowadzonych spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów: **1 935**.

III. Świadczenie wychowawcze:

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze: **40**,
- 2) Liczba decyzji rozkładających na raty nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze: **2**,
- 3) Liczba decyzji umarzających nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze: **1**,
- 4) Kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych: **49 393 zł**,
- 5) Wysokość umorzonych nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych: **1000 zł**.

IV. Zasiłki dla opiekunów

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane zasiłki dla opiekunów: **1**,
- 2) Kwota odzyskanych nienależnie pobranych zasiłków dla opiekunów: **443 zł**.

V. Świadczenia „Dobry start”

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane świadczenie „Dobry start”: **14**,
- 2) Kwota odzyskana z tytułu zwrotu nienależnie pobranego świadczenia „Dobry start”: **4 500 zł**.

VI. Stypendia szkolne

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane stypendium: **3**.

Dział Świadczeń Alimentacyjnych (DŚA) prowadził w roku 2021 działania o bardzo szerokim spektrum, które znajdowały umocowanie legislacyjne główne w przepisach ustaw: o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wraz ze stosownym rozporządzeniem, o świadczeniach rodzinnych wraz ze stosownym rozporządzeniem oraz o pomocy Państwa w wychowywaniu dzieci wraz z właściwym rozporządzeniem, o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz o systemie oświaty i o pomocy społecznej, a także Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Jednocześnie oprócz wyżej wymienionych aktów prawnych w podejmowanych czynnościach sięgano do przepisów ustaw o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz Kodeksu cywilnego i Kodeksu Postępowania cywilnego, kodeksu karnego, a także kodeksu postępowania administracyjnego i wielu innych, które z uwagi na powiązania między poszczególnymi przepisami należało w prowadzonych sprawach brać pod uwagę. W trakcie funkcjonowania działu cytowane wyżej przepisy doznawały licznych nowelizacji.

W roku 2021 DŚA w dalszym ciągu z uwagi na zmianę przepisów, dotyczących przestępstwa niealimentacji stypizowanego w art. 209 kk. w świetle którego ustawodawca w opisach znamion przestępstwa odszedł od kryterium uporczywości w wykonywaniu obowiązku alimentacji na rzecz nowego kryterium opartego na zaległości w wysokości trzech świadczeń okresowych oraz w oparciu o dyspozycję art.304 kpk kierował zawiadomienia do organów ścigania o podejrzeniu

popęnienia przestępstwa przez dłużników alimentacyjnych. Wystosowano 356 zawiadomienia. Trzeba zasygnalizować, iż w ramach prowadzonych postępowań organy ścigania dokonują zapytań, co z kolei pociąga za sobą konieczność wydawania przez DŚA zaświadczeń potwierdzających żądane w zapytaniach okoliczności. W 2021 roku wydano 1 935 takich zaświadczeń, co stanowi wzrost (o 657) w stosunku do 2020 roku w którym wydano 1 278. Ponadto trzeba zaznaczyć, iż obok zawiadomień o popęnieniu przestępstwa tutejszy organ kieruje zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wnioski o ściganie popęniających przestępstwo niealimentacji, których w 2021 roku wystosowano 48. Opisywane okoliczności implikują zaangażowanie większej liczby pracowników w obsługę nowych zadań, stworzenie dodatkowych miejsc obsługi i gromadzenia dokumentacji.

Prowadzone przez DŚA działania doprowadziły do zwiększenia liczby dłużników alimentacyjnych przekazanych do biura informacji gospodarczej (BIG). W roku 2021 zgłoszono do biur średniomiesięcznie 2 302 dłużników (dla porównania w 2015 roku zgłoszono do biur średniomiesięcznie 1490 dłużników podczas, gdy w roku 2016 1740 dłużników, a w 2017 roku 2 006, natomiast w 2018 roku 2 113, w 2019 roku 2 176, a w 2020 roku 2 251). DŚA w 2021 roku utrzymywał kontakt ze wszystkimi biurami informacji gospodarczej (6 biur), przekazując informację o zobowiązaniach dłużników z tytułu wypłaconych świadczeń za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Ponadto należy zasygnalizować, iż w 2021 roku zmniejszyła się w porównaniu z ubiegłym rokiem ilość wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, która wyniosła 9 864 świadczenia. W 2020 roku liczba wypłaconych świadczeń wynosiła 11 283. Warto podkreślić, iż zanotowany spadek liczby świadczeń nastąpił mimo podniesienia przez ustawodawcę kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymywania świadczeń z funduszu alimentacyjnego z 800 złotych na 900 złotych oraz mimo wprowadzenia zasady „złotówka za złotówkę”. Podniesienie kryterium oraz nowa instytucja „złotówka za złotówkę” wbrew oczekiwaniom nie przełożyło się zatem na wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń wypłacanych w związku z bezskutecznością egzekucji alimentacyjnej.

Wspomniana okoliczność przełożyła się natomiast na zmniejszenie kwoty wydatków jakie poczynił tutejszy DŚA na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 2021 roku wydatek z tytułu wypłaty świadczeń wyniósł 4 108 087,88 złotych, podczas gdy w 2020 roku wynosił 4 248 389 złotych.

Wydano 14 decyzji nakazujące zwrot wypłaconego świadczenia „Dobry start” z uwagi na stwierdzony brak uprawnień do jego pobierania. Podkreślić trzeba, że to znaczący wzrost w porównaniu z 2020 rokiem, podczas którego wydano 2 takie decyzje.

W 2021 roku pracownicy DŚA wydali także 3 decyzję nakazującą zwrot nienależnie pobranego stypendium szkolnego. W 2020 roku wydano tylko 1 taką decyzję.

Ponadto w 2021 roku DŚA w dalszym ciągu wdrażał postanowienia unijnego Rozporządzenia o Ochronie Danych Osobowych (RODO), powiadamiając zarówno pisemnie, jak także za pomocą aktualizowanej na bieżąco strony internetowej Ośrodka o wynikających z niego uprawnieniach wszystkie strony prowadzonych postępowań administracyjnych. Przyjdzie podkreślić, iż 2021 rok był kolejnym szczególnym okresem, w którym z uwagi na sytuację epidemiczną pracownicy DŚA

w większym niż zwykle stopniu wykorzystywali elektroniczne kanały komunikacji z klientem. W prowadzonych postępowaniach w trosce o zdrowie klientów oraz potrzebę zapewnienia ciągłości funkcjonowania DŚA ograniczono czynności dowodowe do koniecznego i niezbędnego z punktu widzenia przepisów prawa minimum, co z kolei przełożyło się na mniejszą w porównaniu z rokiem poprzednim liczbę korespondencji kierowanej do stron oraz instytucji.

10. DZIAŁ DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

Dodatek mieszkaniowy do 30.06.2021r przysługiwał osobom, których średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekraczał 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym to jest **2.189,04 zł** i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, to jest **1.563,60 zł**. Od 01.07.2021r , w związku ze zmianą ustawy o dodatkach mieszkaniowych, kryterium dochodowe wylicza się w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku . Kryterium to wynosiło dla gospodarstwa jednoosobowego - **2.066,99zł** i dla gospodarstwa wieloosobowego - **1.550,24 zł**. Sama definicja dochodu również uległa zmianie, ponieważ od 01.07.2021r za dochód uważa się dochód w rozumieniu art.3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Jeżeli dochód na jednego członka gospodarstwa domowego jest wyższy od określonego wyżej, a kwota tej nadwyżki nie przekracza wysokości dodatku mieszkaniowego, to wówczas dodatek obniża się o tę kwotę.

Do dnia 27 listopada 2019r obowiązywała w Mieście Uchwała nr PR.0007.57.2012 z dnia 29 marca 2012 roku określająca wskaźnik wysokości dodatku mieszkaniowego na poziomie do 60%. Uchwałą z dnia 29 października 2019r Rady Miasta Ruda Śląska nr PR.0007.208.2019 obniżony został poziom wskaźników określających wysokość dodatku mieszkaniowego do 50% wydatków.

Oprócz tytułu prawnego i kryterium dochodowego ważna jest również powierzchnia zajmowanego lokalu. Normatywna powierzchnia w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie może przekraczać:

1. 35m²- dla 1 osoby,
2. 40m²- dla 2 osób,
3. 45m²- dla 3 osób,
4. 55m²- dla 4 osób,
5. 65m²- dla 5 osób,
6. 70m²- dla 6 osób, a w razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywna powierzchnia tego lokalu o 5m².

Jeżeli powierzchnia użytkowa zajmowanego lokalu nie przekracza powierzchni normatywnej o więcej niż 30% albo 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej lokalu nie przekracza 60%, wówczas dodatek mieszkaniowy może być przyznany.

Normatywną powierzchnię powiększa się o 15m², jeżeli w lokalu mieszkalnym zamieszkuje osoba niepełnosprawna, poruszająca się na wózku lub osoba niepełnosprawna, jeżeli jej niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Liczba złożonych wniosków o dodatki mieszkaniowe w 2021 roku: 2 980

W przeważającym procencie, dodatki mieszkaniowe wypłacane są najemcom mieszkań komunalnych (48%) i spółdzielczych (36,9%), niecały 0,1% wypłacany jest najemcom TBS-ów, 2% stanowią wypłaty na rzecz wspólnot, 6% - dla prywatnych zarządców i inni - 7%.

Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego w 2021 roku: 1 923.

W 2021 roku wydano łącznie 3 193 różnych decyzji (przyznających, odmownych, wstrzymujących, wznowiających, wygaszających dodatek, zmieniających, o umorzeniu postępowania) w tym:

- przyznających 2 678,
- odmownych 194,
- innych 321.

Zawiadomień o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania było 73 (w tym 15 dotyczyło wniosków o dodatek energetyczny).

Łącznie w 2021 roku wypłacono 36 750 dodatków mieszkaniowych (liczba świadczeń)

co stanowi średnio miesięcznie około 3 062 świadczeń na kwotę: **4 058 884,44 zł.**

W 2021r. ustawą z dnia 10 grudnia 2020r. o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa wprowadzono nową formę wsparcia najemców lokali mieszkalnych dotkniętych ekonomicznymi skutkami epidemii COVID-19, polegającą na możliwości przyznawania dodatków mieszkaniowych powiększonych o tzw. dopłatę do czynszu. Stanowiła ona składnik dodatku mieszkaniowego i była finansowana ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Do tut. Ośrodka do marca 2021r wpłynęło 8 wniosków o dopłatę.

W 2021r. wprowadzono również, na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, możliwość ubiegania się o dodatek mieszkaniowy z datą wsteczną.

W roku sprawozdawczym złożono 10 wniosków z mocą wsteczną i wydano 10 decyzji w tej sprawie.

Dodatki energetyczne

W 2021 roku zgodnie z Uchwałą nr PR.0007.5.2014 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 30 stycznia 2014 roku Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach upoważnienia do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej, realizował zadanie związane z wypłatą dodatków energetycznych. Dodatek energetyczny, to świadczenie, które wprowadzone zostało zmianą

ustawy z dnia 10.04.1997 r. - Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz.833 z późn. zm.). Dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Odbiorca wrażliwy, to według ustawy osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy, a która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Dodatek energetyczny przyznaje się na okres na jaki przyznany jest dodatek mieszkaniowy.

Wyplata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, ale wypłacają go gminy, które otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa.

W 2021 roku wpłynęło 1 615 wniosków o przyznanie dodatków energetycznych, a wydano 1 606 decyzji.

11. DZIAŁ KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Dział Klub Integracji Społecznej realizuje działania związane w szczególności z bezrobociem, bezdomnością, pomocą osobom uzależnionym i ich rodzinom, a także zapobieganiem wykluczeniu społecznemu z innych przyczyn.

Wymienione problemy społeczne bardzo często występują w połączeniu ze sobą i rzeczywiste efekty pracy socjalnej może dać jedynie skuteczna oferta pomocy na kilku płaszczyznach m.in. zawodowej, mieszkaniowej oraz zdrowotnej w przypadku uzależnienia od środków psychoaktywnych.

Podejmowane przez Dział zadania są odpowiedzią na problemy i potrzeby klientów oraz pozostałych mieszkańców Rudy Śląskiej.

I. Bezrobocie

1. Zorganizowano i przeprowadzono zajęcia z zakresu reintegracji społeczno- zawodowej klientów pomocy społecznej. Łącznie zorganizowano **3** grupy zajęciowe, dla **11** osób w ramach „Warsztatu edukacyjno- rozwojowego dla osób bezrobotnych”,

Efekt:

11 osób wzięło udział w zajęciach z zakresu reintegracji społeczno- zawodowej, uzyskując wiedzę obejmującą m.in. aktywne metody samodzielnego poszukiwania zatrudnienia oraz podstawy komunikacji interpersonalnej przygotowującej do kontaktu z pracodawcą. Ilość osób na zajęciach została ograniczona z uwagi na pandemię. Z uwagi na zagrożenie epidemiczne ilość osób biorących udział w zajęciach była ograniczona.

2. Z poradnictwa indywidualnego o charakterze zawodowym skorzystały **195** osób. Udzielono 1 480 porad (w tym wydano 263 oferty pracy).

Efekt:

24 osoby podjęły pracę a **41** osób, które otrzymały oferty pracy zaprzestało korzystania z pomocy społecznej, można więc zakładać, że także podjęły zatrudnienie.

3. Prace społecznie użyteczne są formą aktywizacji bezrobotnych klientów pomocy społecznej, dzięki którym mogą oni przygotować się do skutecznego poszukiwania pracy, aktywności zawodowej a także wzmacniają nawyki i dyscyplinę pracowniczą. Ponadto prace społecznie użyteczne mają przyczynić się do zmiany wizerunku osoby bezrobotnej i wzmocnienia odpowiedzialności społecznej, a także dać możliwość aktywności osobom, które z różnych przyczyn nie mogą podjąć pracy na otwartym rynku pracy.

Efekt:

1. Zorganizowano program prac społecznie użytecznych w mieście. W ramach tego programu w 2021 roku, tutejszy MOPS dysponował 67 miejscami od II/2021 do XII/2021. Do prac społecznie użytecznych zaproponowano - 137 osób, pracę podjęły 72 osoby. Z uwagi na zagrożenie epidemiczne prace społecznie użyteczne były realizowane w ograniczonym zakresie.

2. W ramach prac społecznie użytecznych wykonano:

- prace remontowe Lokalnym Punkcie Pracowników Socjalnych w Rudzie Śląskiej - Goduli,
- prace remontowe Lokalnym Punkcie Pracowników Socjalnych w Rudzie Śląskiej - Kochłowicach,
- prace porządkowe - współpraca MPGM TBS Sp. z o.o (Park ul. Hallera, Park Dworski, Góra Antonia, Florianka),
- prace porządkowe na terenie MOPS,
- prace porządkowe w piwnicach mieszkań chronionych,
- prace porządkowe w świetlicy Programu Aktywności Lokalnej w Rudzie,
- prace porządkowe na terenie Traktu Rudzkiego,
- prace remontowe w pomieszczeniach biurowych MOPS,
- prace porządkowe w mieszkaniach chronionych i magazynach MOPS,
- prace remontowe w siedzibie Koła Polskiego Związku Niewidomych w Rudzie Śląskiej,
- prace porządkowe w archiwum MOPS,
- prace porządkowe ze Strażą Miejską na terenach otwartych Miasta,
- prace porządkowe (ul. Czarnoleśna),
- prace porządkowe i ogrodowe w Parku Strzelnica w Rudzie Śląskiej,
- transport mebli do mieszkań chronionych,
- prace porządkowe w Domu Pomocy Społecznej „Senior” w Rudzie Śląskiej,
- pomoc w organizacji przyjmowania klientów w związku z ograniczoną liczbą osób mogących przebywać na terenie Ośrodka z uwagi na obostrzenia sanitarnio-epidemiologiczne (COVID-19).

Ponadto uporządkowano we współpracy ze Strażą Miejską 147 działek i zebrano 173 880 l odpadów i przedmiotów wielkogabarytowych.

Zdecydowana większość uczestników programu, którzy brali udział w pracach społecznie użytecznych, poprzez wykonywanie zadań w ramach obowiązków pracowniczych poprawiła swoje funkcjonowanie. Poprawie uległa dyscyplina pracownicza. Istotnym elementem programu jest możliwość uzyskania przez osoby bierne zawodowo dodatkowego dochodu. Prace społecznie użyteczne stanowią zarówno narzędzie aktywizujące osoby bezrobotne, jak i narzędzie szeroko rozumianej pracy socjalnej, dzięki któremu można pomóc osobie w trudnej sytuacji życiowej spowodowanej brakiem pracy, ale również dają możliwość zweryfikowania autentyczności deklaracji chęci podjęcia zatrudnienia. Ponadto realizacja prac społecznie użytecznych pozwala na zauważenie u klienta innych problemów, które do tej pory nie były zdiagnozowane np. przemoc czy problem alkoholowy. Dzięki tej formie pracy umożliwiono aktywizację osobom, które z różnych przyczyn nie mogły podjąć zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Niniejszy program jest często jedyną szansą na aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych w wieku 50+, bezdomnych, uzależnionych po leczeniu odwykowym oraz matek samotnie wychowujących małe dzieci. Program prac społecznie użytecznych jest często pierwszym etapem poprzedzającym powrót klienta do zatrudnienia w ramach otwartego rynku pracy. Ponadto praca na rzecz Miasta spowodowała wzrost poczucia odpowiedzialności społecznej za wspólne dobro i poprawę wizerunku osoby bezrobotnego klienta pomocy społecznej.

II. Bezdomność

1. Dział Klub Integracji Społecznej obejmuje wsparciem osoby bezdomne przebywające na terenie Miasta oraz takie, które ostatnie stałe miejsce zameldowania posiadały na terenie Rudy Śląskiej. W ramach podejmowanych czynności pracownicy socjalni kierowali takie osoby do całodobowego schroniska (zgodnie z podpisaną umową), do Domu Samotnej Matki (zgodnie z podpisaną umową), do mieszkań chronionych treningowych, prowadzili pracę socjalną z osobami przebywającymi w Noclegowniach Miejskich w Rudzie Śląskiej a także z bezdomnymi, którzy przebywają w innych miejscach na terenie Miasta. Ponadto pracownicy socjalni współpracowali z Ośrodkami Pomocy Społecznej i placówkami na terenie całego kraju w zakresie pomocy osobom bezdomnym, zgodnie z ich ostatnim miejscem stałego zameldowania.

Efekty:

- współpracowano z osobami bezdomnymi: **131** mężczyznami, **34** kobietami wraz z **16** dziećmi,
- podpisano **25** kontraktów socjalnych oraz kontynuowano realizację z poprzednich lat **23** kontraktów socjalnych,

Ponadto:

- **6** mężczyzn, **5** kobiet z **8** dziećmi usamodzielnili się,
- **49** osoby zostało skierowanych na leczenie odwykowe.

2. W sezonie zimowym 2021 zawieszono wieczorne patrole pracowników socjalnych ze Strażą Miejską z uwagi na zagrożenie epidemiczne. Pracownicy socjalni samodzielnie monitorowali miejsca, gdzie przebywały osoby bezdomne. 94 razy odwiedzone miejsce przebywania osób bezdomnych monitorując 22 osoby

Efekty:

Pracownicy MOPS w godzinach swojej pracy na bieżąco monitorowali miejsca, gdzie mogą przebywać osoby bezdomne motywując je do skorzystania z noclegowni, z pomocy społecznej i proponując ciepłe napoje, odzież i obuwie.

Liczba wywiadów środowiskowych u osób nieubezpieczonych dla potrzeb Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta - 10.

III. Działania edukacyjne o charakterze profilaktycznym

W 2021 roku przewidziano poprowadzenie zajęć grupowych motywujące do trzeźwego stylu życia, zajęcia edukacyjne dla klientów pomocy społecznej o tematyce związanej z FAS/FAE oraz zajęcia edukacyjne ogólnoprofilaktyczne dla uczestników Programu Aktywności Lokalnej (PAL).

Efekty:

W 2 grupach w zajęciach z zakresu FAS/FAE wzięło udział 5 osób, w zajęciach 1 grupy motywującej do utrzymania trzeźwego stylu życia wzięło udział 7 osób, natomiast w zajęciach 2 grup ogólnoprofilaktycznych PAL wzięły udział 34 osoby.

Inne zadania realizowane przez Dział:

1. Realizacja projektów ujętych w Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Rudzie Śląskiej, w szczególności w zakresie bezrobocia i bezdomności. Prowadzenie ich ewaluacji oraz bieżącej sprawozdawczości.
2. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Rudzie Śląskiej w oparciu o porozumienie o współpracy.
3. Nadzór techniczny nad mieszkaniami chronionymi treningowymi będącymi w zasobach MOPS.
4. Przygotowywanie uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji rocznego planu potrzeb w sprawie prac społecznie użytecznych.
5. Współpraca z innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi i wyznaniowymi w zakresie wsparcia osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

12. DZIAŁ REALIZACJI PROJEKTÓW

W 2021 r. Dział Realizacji Projektów (DRP) zakończył realizację projektu:

1. „Ruda Śląska - nowa jakość pracy socjalnej” projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach *Programu Operacyjnego Wiedza*

Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania 2.5. Skuteczna pomoc społeczna. Okres realizacji projektu: 1.01.2020 r. - 30.11.2021 r. Wartość projektu wynosiła 711 040,00 zł i nie wymagał wkładu własnego. Łącznie wydatkowano 661 898,35 zł (218 656,23 zł w 2020 r. i 443 242,12 zł w 2021 r.), co świadczy o tym, że projekt zrealizowano na poziomie 93%.

Do projektu łącznie przystąpiło 121 (111 kobiet, 10 mężczyzn) pracowników tut. Ośrodka. Cel główny projektu został osiągnięty, ponieważ w efekcie jego realizacji w MOPS wdrożono nowy schemat organizacyjny, zgodnie z art. 110a ustawy o pomocy społecznej i wprowadzono modelowe rozwiązania oddzielenia pracy socjalnej od świadczeń i usług. W strukturze Ośrodka wyodrębniono: stanowiska ds. pierwszego kontaktu, zespół ds. pracy socjalnej w zakresie pracy socjalnej, zespół ds. usług oraz zespół ds. świadczeń w zakresie prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawie świadczeń.

W ramach projektu w 2021 r. dla pracowników tut. Ośrodka zorganizowano warsztaty z zakresu kompetencji interpersonalnych, szkolenie z zakresu postępowań administracyjnych, szkolenie z zakresu nowych kierunków pracy socjalnej, szkolenie z zakresu radzenia sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym, szkolenie z zakresu pracy z osobami starszymi i niepełnosprawnymi, szkolenie z zakresu zarządzania kadry kierowniczej, a także konsultacje z superwizorem dla pracowników socjalnych. Dla potrzeb projektu zatrudniono 2 pracowników socjalnych.

W projekcie zrealizowano wymagane wskaźniki produktu, w tym m.in. wyodrębniono 4 Zespoły/Stanowiska w celu zmiany systemu organizacyjnego, 56 pracowników objęto wsparciem w postaci superwizji i opracowano 1 raport końcowy.

W dniu 17.11.2021 r. odbyła się wizyta monitoringowa projektu (nr 27/K/21-22/WM), natomiast w terminie 17,20 i 21.12.2021 r. Beneficjent został poddany kontroli w zakresie realizowanego projektu na zlecenie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej/Rozwoju, Pracy i Technologii.

Ponadto, Dział kontynuował realizację projektów:

2. „Ruda Śląska dla rodzin” projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020 Osi Priorytetowej IX Włączenie społeczne, Działania 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - ZIT Subregion Centralny RPO WSL 2014-2020.* Umowa podpisana dnia 23.04.2020 r. Okres realizacji projektu: 1.06.2020 r. - 31.05.2022 r. Wartość projektu wynosi: 1 312 674,40 zł, w tym 7% wkładu własnego (91 887,21 zł). W efekcie zrealizowanych działań w 2021 r. wydatkowano 370 317,94 zł, w tym 12 977,82 zł w ramach wkładu własnego (w 2020 r. 156 327,88 zł, w tym 27 953 zł jako wkład własny).

W 2021 r. podpisano 40 kontraktów socjalnych (25 kobiet, 15 mężczyzn). W ramach projektu kontynuowano zatrudnienie 4 **asystentów rodzin** (w tym 1 stanowił wkład własny) i **pedagoga**, a realizację kontraktów nadzorowało 2 **pracowników socjalnych** (finansowanych ze środków MOPS). Przedstawicielki rodzin wzięły udział w warsztatach umiejętności wychowawczych z treningiem kulinarnym, a w ramach **działań edukacyjno-integracyjnych** rodziny miały okazję wyjść do kina, na kręgle czy na seanse prozdrowotne do grotty solnej. Realizację projektu w znacznym stopniu utrudniała rozprzestrzeniająca się pandemia koronawirusa, w efekcie której zaplanowane w projekcie warsztaty grupowe oraz integracyjne działania środowiskowe były wielokrotnie przesuwane na terminy późniejsze. Indywidualne formy wsparcia, w tym intensywna praca socjalna, usługi asystentów rodzin i konsultacje z pedagogiem realizowano na bieżąco.

3. **„Ruda Śląska - koPALnia możliwości”** projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020* Osi Priorytetowej IX *Włączenie społeczne*, Działania 9.1 *Aktywna integracja*, Poddziałania 9.1.5 *programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - konkurs*. Umowę podpisano dnia 31.12.2020 r. Okres realizacji projektu: 1.01.2020 r. - 31.12.2022 r. Wartość projektu wynosi: 2 720 326,28 zł, w tym 15% wkład własny (408 048,95 zł). W 2021 r. wydatkowano 958 369,28 zł, w tym wkład własny 102 658,15 zł (w 2020 r. 444 817,99 zł, w tym 69 055,63 zł wkładu własnego).

W ramach projektu kontynuowano realizację trzech programów aktywności lokalnej (PAL), tj. PAL na osiedlu Kaufhaus, PAL w dzielnicy Ruda oraz PAL dla osób z bezradnością opiekuńczo wychowawczą.

W ramach PAL dla osób bezradnych ws. opiekuńczo - wychowawczych kontrakty socjalne podpisało 26 osób (15 kobiet, 11 mężczyzn). Rodziny objęte były **intensywną pracą socjalną** i **usługami asystentów rodzin**, a przedstawicielki rodzin dodatkowo brały udział w **grupach samopomocowych** oraz **warsztatach umiejętności wychowawczych z treningiem kulinarnym**. W ramach działań środowiskowych rodziny miały okazję wziąć udział w **seansie kinowym**, a także w **wyjazdach edukacyjno-integracyjnych** (Opole, Piaski gmina Janów). W ramach pozostałych PAL kontrakty socjalne podpisało 10 nowych osób na osiedlu Kaufhaus (4 kobiety, 6 mężczyzn) oraz 5 nowych osób w dzielnicy Ruda (3 kobiety, 2 mężczyzn). Uczestnicy/czki PAL przez cały rok objęci/te byli/ły **pracą socjalną** oraz animacją lokalną w ramach której uczestniczyli/ły w **cyklicznych spotkaniach świetlicowych** z animatorami lokalnymi (średnio 2 razy w tygodniu), w **wyjściach do instytucji kultury** (Kino Patria i Cinema City w Rudzie Śląskiej, Teatr Rozrywki w Chorzowie, Miejskie Centrum Kultury w Rudzie Śląskiej) oraz w **jednodniowych wyjazdach edukacyjno - integracyjnych** (m.in. Ustroń, Bielsko Biąta, Kraków, Opole, Jaworzno, Kalety, Żywiec). Dodatkowo, miały/eli okazję podnosić swoje kompetencje i umiejętności społeczne biorąc udział w **warsztatach**

decoupage, zajęciach prozdrowotnych dla seniorów, a także warsztatach umiejętności wychowawczych z treningiem kulinarnym.

Ponadto, w ramach animacji lokalnej:

- zorganizowano siódmy sezon amatorskiej ligi piłki nożnej dla młodzieży *Asfalciok Liga Futbol* na Kaufhausie wraz z finałowym Turniejem o Puchar Dyrektora MOPS oraz ósmy *Turniej Mikołajkowy*;
- zrealizowano inicjatywy lokalne w formie wydarzeń plenerowych, tj.: *Odpust u Alberta, dwa pikniki rodzinne, ognisko „Pożegnanie lata” czy widowisko teatralne „Różowisko”*;
- prowadzono **zajęcia ogrodowe** w ogródkach społecznych prowadzonych przy świetlicach;
- na Osiedlu Kaufhaus kontynuowano działalność darmowego **punktu pralniczego i łaźni** w efekcie której w punkcie pralniczym w ciągu roku łącznie wykonano 2 329 usług pralniczych oraz 1 501 kąpiele, natomiast w dzielnicy Ruda w czerwcu uruchomiono drugi **punkt pralniczy i łaźnię**, w ramach którego w ciągu pół roku wykonano 533 usługi pralnicze i 290 kąpiele,
- kontynuowano współpracę z księdzem Tomaszem - duszpasterzem osiedla Kaufhaus w zakresie spotkań z mieszkańcami, organizowania nabożeństw w świetlicy czy wyjazdów edukacyjno - integracyjnych.

W skład DRP wchodził: kierownik Działu, starszy specjalista pracy socjalnej - koordynator (do czerwca br.), specjalista, dwóch konsultantów i dwóch aspirantów pracy socjalnej. Trzy etaty były finansowane z dotacji projektu, jeden stanowił wkład własny, a trzy były częściowo finansowane w ramach kosztów pośrednich.

Do zakresu zadań Działu należało:

1. Gromadzenie informacji na temat bieżących możliwości pozyskiwania środków unijnych.
2. Stałe zaznajamianie się ze zmianami w Wytycznych dotyczących realizacji projektów oraz instrukcji wypełniania Lokalnego Systemu Informatycznego 2014 i Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL 2014.
3. Przygotowywanie wniosków o płatność, harmonogramów płatności i innej wymaganej dokumentacji w zakresie realizowanych projektów.
4. Zarządzanie projektami, ich bieżący monitoring i rozliczanie środków.
5. Gromadzenie danych niezbędnych do sprawozdawczości i rozliczania projektów.
6. Prowadzenie działań informacyjno - promocyjnych projektów.
7. Współpraca z podmiotami i instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej.

13. ZESPÓŁ DS. ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Do zadań Zespołu w 2021 roku należało:

I. Obsługa procesu przekazywania i realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej przez organizacje pozarządowe:

- 1) ilość zorganizowanych w 2021 roku otwartych konkursów ofert - 11, (w tym m.in.: przygotowywanie projektów ogłoszeń o otwartych konkursach ofert oraz zarządzeń na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, obsługa techniczno - administracyjna Komisji Konkursowej, m.in.: ustalanie terminu i miejsca posiedzenia Komisji, informowanie członków Komisji o terminie i miejscu posiedzenia Komisji, przygotowywanie dokumentacji Komisji (m.in. list obecności, oświadczeń członków Komisji, kart oceny merytorycznej i formalnej, protokołów), udział w Komisjach konkursowych, podawanie informacji o konkursie i wynikach konkursu ofert do wiadomości publicznej), przygotowanie projektów otwartych konkursów ofert na zadania: „Realizacja usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w ramach Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2021 oraz „Świadczenie usług opieki wytchnieniowej - wsparcie osób niepełnosprawnych w ramach Programu Minister Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2021.
- 2) Liczba ofert złożonych w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - 1.
- 3) Ilość opracowanych projektów umów i aneksów do umów - 12.
- 4) Ilość przeprowadzonych działań monitorujących realizację zawartych umów - na bieżąco.
- 5) Ilość przeprowadzonych konsultacji indywidualnych z przedstawicielami organizacji realizujących zadania na podstawie zawartych umów - na bieżąco.
- 6) Współpraca z Zespołem ds. Kontroli w zakresie kontroli merytorycznej zadań realizowanych przez Zespół.
- 7) Monitorowanie poprawności realizacji zadań, zgodnie z umowami prowadzonymi przez Zespół, analiza sprawozdań z realizacji zadań zleconych organizacjom (półrocznych, rocznych i końcowych) wpływających do ZOP, pod względem merytorycznym, ilość zweryfikowanych sprawozdań ogółem: 6, ilość zweryfikowanych zestawień miesięcznych: 24.
- 8) Przygotowywanie dyspozycji wypłaty środków - na bieżąco.
- 9) Ilość przeprowadzonych rozmów w sprawie wolontariatu oraz z wolontariuszami: 2.
- 10) Współpraca z działami merytorycznymi w zakresie realizacji zadań zleconych organizacjom pozarządowym.

II. Inne zadania z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi:

- 1) Koordynacja dystrybucji żywności w Mieście Ruda Śląska w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Podprogram 2020). W ramach Podprogramu 2020 przekazano Caritas Archidiecezji Katowickiej 961 skierowań dla 2506 osób najbardziej potrzebujących. Łącznie do mieszkańców Miasta Ruda Śląska trafiło 69,7 ton artykułów spożywczych o łącznej wartości 343 860,00 zł.
- 2) Współpraca z Caritas Archidiecezji Katowickiej w zakresie realizacji na terenie Miasta Ruda Śląska działań towarzyszących mających na celu wzmocnienie samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego realizowanych w ramach POPŻ 2014-2020 (rekrutacja, dokumentacja, dystrybucja artykułów do realizacji warsztatów oraz nagród itp.).
- 3) Opracowanie „Sprawozdania z realizacji projektów zawartych w programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich integracji ze społeczeństwem na lata 2018 - 2020”, za rok 2020.
- 4) Wsparcie organizacji pozarządowych w czasie pandemii (w szczególności wsparcie informacyjno - doradcze, informowanie o możliwości uzyskania wsparcia (w szczególności środków ochronnych) w ramach programów, kontakt z Powiatową Stacją Sanitarno Epidemiologiczną).
- 5) Gromadzenie informacji na temat istniejących możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych ustaw, i przekazywanie danych o konkursach pracownikom Ośrodka, a także organizacjom pozarządowym realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej i innych ustaw.
- 6) Sporządzanie sprawozdawczości i informacji z zakresu realizowanych zadań.

Zgodnie z art. 25 Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, organy administracji rządowej i samorządowej, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej. Zlecenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej odbywa się po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert. Do zlecania zadań, o których mowa wyżej stosuje się przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W roku 2021 zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowało łącznie 6 uprawnionych podmiotów:

- Ośrodek Święta Elżbieta, Ruda Śląska 41 - 700 ul. Wolności 30;
- Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza 43 - 190 Mikołów ul. Okrzei 27;
- Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych Najświętsze Serce Jezusa w Rudzie Śląskiej, 41-706 Ruda Śląska ul. Kłodnicka 103;

- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Chorzowie, 41-506 Chorzów, ul. Czysta 7;
- Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne z siedzibą w Kluczach 32-310, ul. Bolestawska 23;
- Caritas Diecezji Sosnowieckiej, 41-200 Sosnowiec, ul. Korczaka 5.

Łącznie w 2021 roku dotowano 11 wniosków:

1. Udzielanie schronienia osobom bezdomnym (w tym niepełnosprawnym) z terenu Miasta Ruda Śląska w formie schroniska dla osób bezdomnych. (Liczba miejsc: 22; Liczba osób objętych pomocą: 30).
2. Zapewnienie okresowego miejsca pobytu w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży osobom z terenu Miasta Ruda Śląska”. (Liczba miejsc: 8; Liczba osób objętych pomocą: 25).
3. Prowadzenie placówki opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Placówka socjalizacyjna nr 1 (Liczba miejsc: 12, Liczba osób objętych pomocą: 13).
4. Prowadzenie placówki opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Placówka socjalizacyjna nr 2 (Liczba miejsc: 12, Liczba osób objętych pomocą: 14).
5. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (Liczba miejsc: 48 osób. Liczba osób objętych pomocą: 48).
6. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych (Liczba miejsc: 53 osoby. Liczba osób objętych pomocą: 58).
7. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku (Liczba miejsc: 90 osób. Liczba osób objętych pomocą: 120).
8. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (Liczba miejsc: 95 osób. Liczba osób objętych pomocą: 96).
9. Prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - Środowiskowego Domu Samopomocy w dzielnicy Ruda. (Liczba miejsc: 21. Liczba osób objętych pomocą: 25).
10. Prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - Środowiskowego Domu Samopomocy w dzielnicy Halemba. (Liczba miejsc: 43. Liczba osób objętych pomocą: 44).
11. Zapewnienie pobytu, w tym usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz posiłku w ośrodku wsparcia - osobom niepełnosprawnym powyżej 24 roku życia. (Liczba osób objętych pomocą: 1).

LICZBA DOTOWANYCH WNIOSKÓW	11
LICZBA PODMIOTÓW	6
WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW FINANSOWYCH Z BUDŻETU MIASTA RUDA ŚLĄSKA PRZEKAZANYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ	Łączna kwota dotacji: 11 342 531,48 zł w tym: – Środki z Budżetu Miasta: 5 823 548,86 zł, – Środki Wojewody Śląskiego: 5 518 982,62 zł.

14. DZIAŁ OBSŁUGI KLIENTA

Do zadań działu należy kompleksowa obsługa klienta w zakresie przyjmowania wniosków, na podstawie których ustalane jest prawo do świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, pomocy materialnej uczniom, zasiłku dla opiekuna, świadczenia „Za życiem”.

Dział zajmuje się również obsługą klientów pomocy społecznej, obsługą dłużników alimentacyjnych i obsługą nienależnie pobranych świadczeń.

Dział Obsługi Klienta realizuje zadania m.in. w oparciu o przepisy następujących ustaw:

- ustawa o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawa o systemie oświaty,
- ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa o pomocy społecznej,
- Kodeks postępowania administracyjnego wraz z rozporządzeniami wykonawczymi

Do podstawowych zadań Działu Obsługi Klienta należy:

- 1) przyjmowanie wniosków o ustalenie prawa do:
 - zasiłku rodzinnego z dodatkami,
 - jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka,
 - świadczenia rodzicielskiego,
 - zasiłku pielęgnacyjnego,
 - świadczenia pielęgnacyjnego,
 - specjalnego zasiłku opiekuńczego,

- zasiłku dla opiekuna,
- świadczenia wychowawczego (500+),
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- stypendium szkolnego,
- zasiłku szkolnego,
- świadczenia „Za życiem”,

oraz:

- 2) przyjmowanie wszelkiej dokumentacji z wezwań, zobowiązań oraz ich merytoryczna kontrola;
- 3) prowadzenie ewidencji przyjętych wniosków;
- 4) wprowadzanie wniosków do systemu informatycznego;
- 5) przygotowywanie materiałów informacyjnych dla świadczeniobiorców;
- 6) wszechstronna pomoc i udzielanie informacji klientom;
- 7) przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami i odbieranie od nich oświadczeń majątkowych;
- 8) przyjmowanie wniosków z dokumentacją dotyczącą umorzeń, rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności nienależnie pobranych świadczeń i należności.
- 9) przyjmowanie faktur i rachunków dokumentujących wysokość poniesionych kosztów związanych z edukacją ucznia.

W 2021 roku Dział Obsługi Stron przyjął:

- 2 017 wniosków o zasiłek rodzinny z dodatkami,
- 498 wniosków o zasiłek rodzinny z dodatkami drogą elektroniczną,
- 494 wnioski o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka
- 284 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka drogą elektroniczną,
- 708 wniosków o fundusz alimentacyjny,
- 75 wniosków o fundusz alimentacyjny drogą elektroniczną,
- 232 wniosków o świadczenie rodzicielskie,
- 99 wniosków o świadczenie rodzicielskie drogą elektroniczną,
- 1 041 wniosków o zasiłek pielęgnacyjny,
- 94 wniosków o zasiłek pielęgnacyjny drogą elektroniczną,
- 296 wniosków o świadczenie pielęgnacyjne,
- 17 wniosków o świadczenie pielęgnacyjne drogą elektroniczną,
- 1 wnioski o specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 1 wniosek o specjalny zasiłek opiekuńczy drogą elektroniczną,
- 1566 wniosków o świadczenie wychowawcze 500+,
- 15583 wniosków o świadczenie wychowawcze 500+ drogą elektroniczną,
- 76 wniosków o stypendium szkolne,
- 2 wniosków o zasiłek szkolny,
- 13 wniosków „za życiem”,

- 1 wnioski „za życiem” drogą elektroniczną,
- 119 wnioski do ŚUW (Śląski Urząd Wojewódzki),
- 11 109 dostarczonych dokumentów,
- 2 890 dokumentów dostarczonych za pomocą skrzynki podawczej,
- 138 przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych,
- 27 próśb o umorzenie/rozłożenie na raty.

W 2021r. łączna suma załatwionych spraw przez pracowników Działu Obsługi Klienta wyniosła **34 485**. W 2021r. została wykorzystana przez mieszkańców Rudy Śląskiej możliwość złożenia dokumentów drogą internetową. Elektronicznie w 2021r. przesłano **16 646** wnioski, a w wersji papierowej przyjęto **6 566** wniosków. Pozostałe sprawy czyli: **11 273** spraw stanowi ilość dostarczonych dokumentów, uzupełnień, faktur, przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych, itp. W dalszym ciągu mamy tendencję lekko malejącą w ilości dostarczonych wniosków i dokumentów w stosunku do lat ubiegłych. Świadczenie wychowawcze między innymi, zgodnie z ustawą było przyznane do maja 2021r. i w związku z tym w lutym 2021r. rozpoczęto przyjmowanie wniosków o świadczenie wychowawcze na nowy okres 2021/22. Pozostałe wnioski były przyjmowane w porównywalnych ilościach do lat ubiegłych. W dniu 31.12.2021r. zakończyliśmy przyjmowanie wniosków o świadczenie wychowawcze, które od 01.01.2022r. przejął ZUS. Zostały więc tylko sprawy bieżące i wyjaśniające ww świadczenia. Już od marca 2020r. praca w Dziale Obsługi Klienta dostosowana była do panującego stanu w związku z zagrożeniem epidemiologicznym Covid-19 poprzez nałożenie nowych obowiązków wynikających z zagrożenia. W dalszym ciągu aby uniknąć zarażenia się pracowników i rozprzestrzenianiu się wirusa w Ośrodku, klienci korzystają z możliwości dostarczania na bieżąco brakujących dokumentów poprzez korzystanie ze skrzynki podawczej, która funkcjonuje już 2 lata. Kolejny rok, dział przyjmował korespondencję z innych instytucji (Policja, Poczta Polska, Kancelarie komornicze, Sądy, Samorządowe Kolegium Odwoławcze, Szkoły i Przedszkola, MPGM).

W dalszym ciągu szereg potrzebnych informacji pozyskanych zostało przez pracowników działu samodzielnie z dostępnych systemów komputerowych wzorem lat poprzednich:

- system MF (rozliczenie podatkowe),
- system pesel (dane osobowe),
- system ZUS (udostępnienie danych),
- system EKSMOoN (dane o niepełnosprawności),
- system CBB (centralna baza beneficjentów),
- system NFZ (weryfikacja danych).

Systemy te pozwalają na szybszą weryfikację danych klienta.

15. ZESPÓŁ MONITORINGU, KONTROLI I NADZORU

Zespół Monitoringu, Kontroli i Nadzoru wykonuje zadania:

- a) związane z przeprowadzaniem kontroli,
- b) związane z przeprowadzaniem audytu wewnętrznego,
- c) związane z kontrolą zarządczą,
- d) związane z aktualizacją i obsługą Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030.

W ramach zadań realizowanych przez **stanowisko ds. kontroli** przeprowadzono ogółem 5 kontroli, w tym 2 kontrole zgodnie z planem kontroli i 3 kontrole poza planem kontroli.

Kontroli poddano:

1. Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie w Rudzie Śląskiej ul. Plebiscytowa 12.
2. Konsorcjum w skład, którego wchodzi:
 - 1) Aneri Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Leśnej 20 w Ossach (42-624) wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000694518, NIP: 6452552652, REGON: 368235531 - lider konsorcjum oraz
 - 2) Mirosław Wyszynski prowadzący działalność gospodarczą pod firmą REH-MED Mirosław Wyszynski, z siedzibą przy ul. Leśnej 20 w Ossach (42-624), NIP: 6430006994, REGON: 271804843 - członek konsorcjum.
3. Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego.
4. Diecezjalny Dom Matki i Dziecka Caritas Diecezji Sosnowieckiej przy ul. Gabrieli Zapolskiej 2 w Sosnowcu.
5. Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych Najświętsze Serce Jezusa- Warsztat Terapii Zajęciowej w Rudzie Śląskiej ul. Kłodnicka 91.

Sporządzono łącznie 5 protokołów kontroli. Wydano 3 zalecenia pokontrolne.

Opracowano plan kontroli na 2022r. oraz sporządzono sprawozdanie z realizacji planu kontroli za 2021r.

W niektórych kontrolach uczestniczyli upoważnieni pracownicy innych działów, zespołów celem wsparcia merytorycznego. Dodatkowo Główny specjalista uczestniczył w audycie wewnętrznym działu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

W roku sprawozdawczym **audytor wewnętrzny** przeprowadził trzy zadania audytowe zgodnie z Planem audytu na 2021r.:

- Realizacja zapisów Regulaminu Organizacyjnego i Regulaminu Pracy (wszystkie działy/ zespoły/ punkty/ samodzielne stanowiska w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej),

- Prowadzenie list obecności (wszystkie działy/ zespoły/ punkty/ samodzielne stanowiska w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej),
- Polityka Bezpieczeństwa Informacji (Inspektor Ochrony Danych) - zadanie przeprowadzane co roku z uwagi na obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego w zakresie bezpieczeństwa informacji zgodnie z § 20 ust. 2 pkt 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych.

Z powyższych zadań audytowych sporządzono trzy sprawozdania oraz wydano 4 zalecenia.

W 2021r. audytor wewnętrzny sporządził plan audytu na 2022r. oraz sprawozdanie z realizacji planu audytu wewnętrznego za rok 2020.

W ramach realizowanych zadań związanych z kontrolą zarządczą w 2021 roku:

1. Koordynowano tworzenie systemu mierników pozwalających na ocenę stopnia realizacji założonych celów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - sporządzono 4 sprawozdania kwartalne.
2. Koordynowano zadania związane z oceną istotności ryzyka Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - sporządzono roczną analizę ryzyka.

W ramach realizowanych zadań związanych ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030, która jest realizacją obowiązku nałożonego zgodnie z przepisami art.16b, art. 17 ust. 1 pkt 1 oraz art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej:

1. gromadzono i opracowano coroczne sprawozdanie z realizacji projektów,
2. analizowano dane w celu aktualizacji,
3. koordynowano działania związane ze zbieraniem i dostarczaniem sprawozdań z wykonania programów/projektów działań z danej przestrzeni projektowej.

16. INSPEKTOR OCHRONY DANYCH

W roku sprawozdawczym **Inspektor Ochrony Danych** przeprowadził 3 audyty planowe zgodnie z planem audytów na 2021r.

Audytowi poddano:

1. Korespondencję Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej nadawanej elektronicznie oraz w sposób tradycyjny - papierowy,
2. Zbiór Ofert pracy - za który odpowiada Dział Klub Integracji Społecznej w miejscu.

3. Zbiór Podopieczni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - za który odpowiadają: Dział Realizacji Świadczeń, Dział Pomocy Środowiskowej oraz Dział Wsparcia Osób Starszych i Niepełnosprawnych w miejscu.

W związku z przeprowadzonymi sprawdzeniami/audytami sporządzono 3 protokoły. Wszystkie audyty planowe zostały przeprowadzone wspólnie z Administratorem Systemów Informatycznych oraz jego Zastępcą .

Ponadto Inspektor Ochrony Danych w 2021r.:

1. przeszkolił 50 osób z zakresu ochrony danych osobowych,
2. wydał 258 upoważnień do przetwarzania danych osobowych,
3. dokonał 3 aktualizacji Polityki Ochrony Danych,
4. przeprowadził 7 postępowań związanych z incydentami bezpieczeństwa informacji.

W ramach realizowanych zadań związanych z kontrolą zarządczą w 2021 roku:

1. Koordynowano tworzenie systemu mierników pozwalających na ocenę stopnia realizacji założonych celów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - sporządzono 4 sprawozdania kwartalne.
2. Koordynowano zadania związane z oceną istności ryzyka Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - sporządzono roczną analizę ryzyka.

W ramach realizowanych zadań związanych ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030, która jest realizacją obowiązku nałożonego zgodnie z przepisami art.16b, art. 17 ust. 1 pkt 1 oraz art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej:

1. gromadzono i opracowano coroczne sprawozdanie z realizacji projektów,
2. analizowano dane w celu aktualizacji,
3. koordynowano działania związane ze zbieraniem i dostarczaniem sprawozdań z wykonania programów/projektów działań z danej przestrzeni projektowej.

17. STANOWISKO ds. ANALIZ SPOŁECZNYCH

W 2021 roku zrealizowano następujące zadania:

1. „Analiza powodów ubiegania się o pomoc społeczną w 2020 roku”, którą opracowano na podstawie:
 - danych zawartych w systemie informatycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
 - danych Głównego Urzędu Statystycznego

- danych Powiatowego Urzędu Pracy.
- 2. „Analiza powodów korzystania z świadczeń pomocy społecznej w latach 2016-2020”, którą opracowano na podstawie:
 - danych zawartych w systemie informatycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
 - danych Głównego Urzędu Statystycznego
- 3. „Ocena zasobów pomocy społecznej” za 2020 rok.
- 4. Ewaluacja programu „Aktywny samorząd” za 2020 rok, którą przygotowano na podstawie:
 - opracowania zebranych danych w wersji statystycznej i tabelarycznej
 - opracowania w wersji opisowej.

18. DZIAŁ TECHNICZNO - GOSPODARCZY z KANCELARIĄ

W roku 2021 Dział Techniczno - Gospodarczy z Kancelarią wykonywał następujące zadania:

1. Przeprowadził postępowania zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych oraz zgodnie z przepisami o zamówieniach na usługi społeczne:
 - 1) świadczenie usług pocztowych oraz realizację doręczeń przekazów pocztowych;
 - 2) realizację bonów towarowych dla osób uprawnionych do świadczenia wychowawczego - postępowanie przeprowadzone dwukrotnie;
 - 3) realizację talonów dla osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych - postępowanie przeprowadzone dwukrotnie;
 - 4) kompleksową obsługę prawną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej;
 - 5) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych mieszkańcom Rudy Śląskiej w miejscu ich zamieszkania;
 - 6) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania - postępowanie przeprowadzone dwukrotnie;
 - 7) świadczenie usług opieki wytchnieniowej - postępowanie przeprowadzone dwukrotnie;
 - 8) świadczenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej - postępowanie przeprowadzone dwukrotnie.
2. Na podstawie rozeznania rynku udzielono następujących zamówień o wartości nie przekraczającej kwoty 130.000 złotych, których realizacja miała miejsce na podstawie przygotowanych umów:
 - 1) przygotowanie, dostarczenie i wydanie gorącego posiłku osobom potrzebującym z terenu Miasta Ruda Śląska;
 - 2) zakup i dostawa materiałów biurowych;
 - 3) zakup i dostawa materiałów eksploatacyjnych do drukarek oraz akcesoriów komputerowych;
 - 4) zakup i dostawa materiałów eksploatacyjnych do kserokopiarek;
 - 5) zakup i dostawa środków czystości,
 - 6) konserwacja i naprawy kserokopiarek i telefaksów,

- 7) usługi monitorowania i konserwacji systemów alarmowych,
 - 8) przygotowanie, dostarczenie i wydanie gorącego posiłku osobom potrzebującym z terenu Miasta Ruda Śląska,
 - 9) zakup i dostawa biletów komunikacji miejskiej (we współpracy Działem Organizacji i Spraw Pracowniczych),
 - 10) świadczenie usług serwisowych systemu kolejkowego;
 - 11) wykonywanie usług przewozu sanitarnego (zabezpieczenia dzieci i przewóz osób dorosłych do domów pomocy społecznej),
 - 12) wykonywanie usług przewozu osób wykonujących prace społecznie użyteczne,
 - 13) świadczenie usług pogrzebowych,
 - 14) wykonanie i dostawa druków wniosków, wywiadów, oświadczeń, itp.
3. Na podstawie zebranych ofert i jednorazowych zamówień dokonano zakupu towarów i usług: konserwacja i naprawa gaśnic w obiektach MOPS, zakup kserokopiarek, zakup niszczarek, konserwacja urządzeń klimatyzacji w budynku przy ul. Markowej 20, konserwacje kotłów gazowych dwufunkcyjnych, drobne zakupy na potrzeby bieżącej działalności Ośrodka - materiały do napraw, narzędzia, doposażenie pomieszczeń w telefony, czajniki, itp., zakup mebli i wyposażenia wewnątrz biurowych, przeglądy instalacji gazowych w wyposażonych w nie pomieszczeniach, przegląd sprawności instalacji hydrantowej w budynku przy ul. Markowej 20, rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego.
 4. Sporządzono umowy na wykorzystanie samochodów prywatnych do celów służbowych.
 5. Uprawnieni pracownicy Działu wydawali osobom korzystającym z pomocy MOPS karty przedpłacone, dostarczane przez ING Bank Śląski, służące do wypłaty zasiłków realizowanych przez Ośrodek, pomagając wielokrotnie w aktywowaniu tych kart i wyjaśniając kwestie sporne wymagające w kontakcie z bankiem - wydano **294 karty**.
 6. Współpraca z Działem Klub Integracji Społecznej w realizacji zadań z wykorzystaniem pracowników społecznie użytecznych.
 7. W ciągu minionego roku pracownicy działającej w ramach Działu Kancelarii zarejestrowali i nadali za pośrednictwem Poczty Polskiej 54507 sztuk różnego rodzaju przesyłek. Równocześnie zajmowali się obsługą zwrotów i rozdziałem potwierdzeń odbioru, a ponadto obsługiwali pocztę elektroniczną, platformę ePuap oraz centralę telefoniczną, skaner i fax. Pracownicy Działu doręczali też korespondencję do Sądu Rejonowego, a także do Urzędu Miasta.

Pracownicy Działu Techniczno - Gospodarczego z Kancelarią wykonywali również zadania, takie jak:

1. Przyjmowanie z innych działów materiałów do archiwum zakładowego, jak również udostępnianie na wniosek dokumentacji przechowywanej w archiwum.
2. Wyznaczanie zadań i nadzorowanie pracy osób skierowanych przez Sąd Rejonowy do odpracowania orzeczonych kar.
3. Wykonywanie drobnych napraw i prac konserwacyjnych w siedzibie MOPS, Lokalnych Punktach Pracowników Socjalnych i mieszkaniach chronionych, w tym:
 - naprawy urządzeń sanitarnych;

- wymiany żarówek i świetlówek;
 - naprawy mebli biurowych, czajników, zamków, żaluzji, itp.;
 - wiercenie otworów, osadzanie kołków, montaż tablic, pótek, itp.
4. Obsługa mieszkań chronionych przez comiesięczne doładowywanie energii elektrycznej w mieszkaniach wyposażonych w liczniki przedpłatowe, podawanie odczytów wodomierzy do GSM „Luiza”, rozliczanie faktur za użytkowanie mieszkań.
 5. Przekazywanie we współpracy z pracownikami socjalnymi adresów do dystrybucji drewna pochodzącego z wycinek prowadzonych na terenie Miasta, z przeznaczeniem dla osób korzystających z pomocy Ośrodka.
 6. Wykonywanie szeregu działań związanych z codzienną działalnością Ośrodka oraz powiązanych pośrednio z działalnością MOPS, w tym:
 - a) prowadzenie i aktualizacja Biuletynu Informacji Publicznej,
 - b) prowadzenie rejestru umów zawieranych przez MOPS,
 - c) przygotowanie i edycja informacji i ogłoszeń dotyczących działalności bieżącej MOPS oraz rozmieszczanie tych ogłoszeń w ustalonych miejscach,
 - d) kontrola wydatków na połączenia telefoniczne stacjonarne i komórkowe,
 - e) miesięczne rozliczenia mediów, usług telekomunikacyjnych i innych usług wykorzystywanych na potrzeby Działów zajmujących się wypłatą świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
 - f) aktualizacja list telefonów służbowych - komórkowych i stacjonarnych,
 - g) zamawianie pieczętek, tablic i druków,
 - h) zapewnienie ubezpieczenia pomieszczeń biurowych i sprzętu komputerowego,
 - i) współpraca z Działem Finansowo - Księgowym w zakresie rozliczeń i płatności,
 - j) zastępstwa w sekretariacie,
 - k) sprzątnięcie pomieszczeń biurowych i powierzchni użytkowych MOPS,
 - l) współpraca z Działem Finansowo - Księgowym w zakresie rozliczeń z właścicielami i zarządcami budynków, w których znajdują się mieszkania MOPS, itp.,
 - m) przygotowanie sali konferencyjnej do spotkań, szkoleń, udział w przygotowaniu konferencji, itp.
 7. Wykonywanie zadań związanych panującą pandemią Covid-19, w tym:
 - a) zaopatrzenie za pośrednictwem Urzędu Miasta w środki ochrony indywidualnej - maseczki,
 - b) obsługa bramki dezynfekującej ustawionej w budynku MOPS na zlecenie Urzędu Miasta, w tym przygotowanie i uzupełnianie roztworu płynu dezynfekującego, odpowietrzanie przewodów, udrażnianie dysz, itp.
 8. Przygotowanie do funkcjonowania Gminnego Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego Programu „Czyste Powietrze”, w tym zakup niezbędnego wyposażenia oraz zamówienie i wykonanie tablic informacyjnych i materiałów promocyjnych - informacyjnych.

VI. ZASOBY KADROWE MOPS

Wykaz pracowników zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej wg stanowisk na dzień 31.12.2021r. (stan zatrudnienia łącznie 271 osób), co stanowiło 264,50 etatu w tym 5 osób (4,50 etatu) przebywało na urloпах wychowawczych.

L.p.	Stanowisko	osoby
1.	Dyrektor	1
2.	Zastępca dyrektora	1
3.	Audytor wewnętrzny	1
4.	Główny księgowy	1
5.	Zastępca głównego księgowego	1
6.	Kierownik działu	16
7.	Zastępca kierownika działu	6
8.	Kierownik sekcji	1
9.	Główny specjalista	4
10.	Starszy specjalista	2
11.	Starszy specjalista ds. BHP	1
12.	Specjalista	14
13.	Konsultant - koordynator	3
14.	Konsultant	6
15.	Psycholog	4
16.	Terapeuta	1
17.	Kierownik Lokalnego Punktu Pracowników Socjalnych	6
18.	Starszy specjalista pracy socjalnej -koordynator	1
19.	Starszy specjalista pracy socjalnej	4
20.	Specjalista pracy socjalnej	35
21.	Starszy pracownik socjalny	20
22.	Pracownik socjalny	5
23.	Aspirant pracy socjalnej	6
24.	Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	7
25.	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	1
26.	Młodszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	1
27.	Starszy asystent rodziny	2
28.	Asystent rodziny	3
29.	Młodszy asystent rodziny	6
30.	Starsza księgowka	3
31.	Księgowka	3
32.	Informatyk	2

33.	Pedagog	1
34.	Starszy inspektor	26
35.	Inspektor	16
36.	Podinspektor	16
37.	Referent	14
38.	Pomoc administracyjna	11
39.	Sprzątaczką	11
40.	Robotnik gospodarczy	4
41.	Instruktor reintegracji zawodowej	3
42.	Inspektor Ochrony Danych	1
	RAZEM	271

W roku 2021 (stan na 31.12.2021) na podstawie umów na czas określony zatrudnionych było łącznie **21 osób**, w tym w ciągu roku po naborze na wolne stanowisko urzędnicze zatrudniono **1 osobę**.

Wykształcenie pracowników Ośrodka:

- wyższe - 205 osób,
- średnie - 56 osoby (23 średnie zawodowe i 13 ogólnokształcące + 20 policealne),
- zasadnicze zawodowe - 6 osób,
- podstawowe - 4 osoby.

Szkolenia pracowników

Ilość odbytych szkoleń ogółem - 43

W tym:

- szkolenia płatne - 11
- szkolenia bezpłatne - 32

W 2021 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej uczestniczyli m.in. w następujących szkoleniach, webinarach i konferencjach:

- Spotkanie konsultacyjne - Transformacja społeczno-gospodarcza regionu - Przedstawiciele ROPS i OPS-ów.
- Webinarium Wstępne konsultacje rynkowe.
- Webinarium dot. wspierania procesu zarządzania w Ośrodkach Pomocy Społecznej, w obszarze usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania.
- Szkolenie PPK w jedn. Samorządu terytorialnego - księgowość budżetowa i obowiązki kadrowe.
- Ochrona danych osobowych w pracy z rodziną.
- Regulacje prawne w zakresie rodzinnych form pieczy zastępcze.
- Efekty kontroli - realizacja zaleceń pokontrolnych.

- Przemoc wobec dziecka - skuteczna pomoc i wsparcie.
- Świat dziecka z FAS/FASD - wspomaganie rozwoju i metody pracy.
- Proces powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny.
- Wstań z kanapy! Rozwój kompetencji społecznych oraz przedsiębiorczych dla NEETs.
- Pozafinansowe sposoby motywowania pracowników.
- Wizyta studyjna w Madrycie w ramach projektu „Włącz nowe pokolenie. New generation empowerment”.
- Wybrane zaburzenia emocjonalne u dzieci i młodzieży.
- Śniadanie przy innowacjach ROPS Kraków.
- „Czyste powietrze” Wojewódzki Fundusz ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.
- Kompendium wiedzy pracownika socjalnego.
- Mieszkania chronione - zmiana przepisów prawnych w zakresie ich prowadzenia oraz zapewnienia miejsc.
- Odporność emocjonalna w pracy z rodziną wieloprotblemową.
- Konferencja „Nowoczesne technologie IT w Pomocy Społecznej”.
- Przemoc seksualna wobec dzieci.
- Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych.
- Dziecko z niepełnosprawnością w rodzinie wieloprotblemowej.
- Schroniska i noclegownie dla osób bezdomnych.
- ŚUW szkolenie - HIV/AIDS.
- System obsługi wsparcia finansowego ze środków PFRON.
- Demokracja i społeczeństwo obywatelskie.
- PFRON „Aktywny Samorząd”.
- PFRON „Program wyrównania różnic między regionami III”.
- „Sygnalista - czyli nowy obowiązek nałożony na pracodawcę”
- Konferencja „Pokonać bezdomność”.
- Szkolenie odnośnie tabletów PFRON.
- Dodatki Mieszkaniowe 2020/2021 COVID-19 i inne nowelizacje.
- Webinarium: Świadczenia Wychowawcze - Nowy Okres Świadczeniowy 2021/2022.
- PPK na liście płac.
- Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w przedmiocie świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego.
- Zamówienia publiczne dla początkujących.
- Świadczenia rodzinne - nowy okres zasiłkowy 2021/22.
- Stypendia szkolne 2021/2022 - aktualne problemy.
- KPA nowelizacja 2021 - aktualne problemy.
- Prawo pracy i czas pracy w drugiej połowie 2021 roku.
- Prowadzenie stron BIP przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej - prawo i praktyka.

- Zmiany w „POLSKIM ŁADZIE”-wpływ na wynagrodzenia.

Szkolenia, na które kierowani są pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej obejmują szeroki zakres zagadnień merytorycznie adekwatny do wykonywanych działań oraz poszerzają już posiadaną wiedzę i podnoszą kwalifikacje uczestniczących w nich osób. Poszerzenie kwalifikacji i zdobywanie wiedzy ma bezpośrednie przełożenie na przekazywanie zdobytej wiedzy innym pracownikom Ośrodka wykonującym poszczególne zadania.

W 2021 roku z uwagi na obostrzenia sanitarno - epidemiologiczne obowiązujące w związku z epidemią COVID - 19 część szkoleń odbywała się w formie online.

VII. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W ZWIĄZKU Z ZAPOBIEGANIEM ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ COVID - 19

W 2021 roku w związku z trwającym stanem epidemii, nadal podejmowane były odpowiednie działania dotyczące zabezpieczenia zarówno życia i zdrowia pracowników, jak i klientów Ośrodka. Utrzymany był szereg obostrzeń sanitarno - epidemiologicznych pozwalających jednocześnie na zachowanie ciągłości działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, jaką jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

Podejmowano m.in. następujące działania:

- na bieżąco wydawane były polecenia i zarządzenia dotyczące działania jednostki w czasie epidemii,
- okresowo, w razie potrzeby, wprowadzona była zdalna forma pracy pracowników MOPS,
- zapewniono pracownikom środki ochrony indywidualnej,
- zapewniano środki dezynfekcyjne do dezynfekcji powierzchni oraz do dezynfekcji rąk,
- we wszystkich pomieszczeniach sanitarnych oraz na korytarzach Ośrodka, w widocznych miejscach, umieszczone były instrukcje o prawidłowym myciu i dezynfekcji rąk oraz o prawidłowym nakładaniu i zdejmowaniu rękawiczek i maseczek,
- obowiązywały przerwy techniczne w poszczególnych pomieszczeniach biurowych zajmowanych przez pracowników, przeznaczone na przeprowadzanie codziennej dezynfekcji (pomieszczenia były również wietrzone),
- dezynfekowano ciągi komunikacyjne oraz inne części wspólne w budynkach Ośrodka, w tym w Lokalnych Punktach Pracowników Socjalnych,
- na terenie Ośrodka znajduje się bramka odkażająca i termometr stacjonarny, z których korzystali zarówno pracownicy jak i klienci MOPS (nie każda instytucja posiada taką formę zabezpieczenia),
- na niektórych stanowiskach (szczególnie tam, gdzie jest bezpośredni kontakt z klientem) nadal stosowane były płyty z plexi jako ekrany ochronne,
- używane były termometry i realizowany był codzienny pomiar temperatury u pracowników,
- pomoc w rozdysponowywaniu środków ochronnych przeznaczonych dla jednostek pomocy społecznej i systemu wspierania rodziny funkcjonujących w Mieście.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej od samego początku do nadal podejmuje działania zabezpieczające zdrowie i życie zarówno pracowników, jak i klientów Ośrodka, niejednokrotnie wyprzedzając ogórne zalecenia.

VIII. PLAN POTRZEB MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2022 ROK

1. Realizacja świadczeń z zakresu pomocy społecznej uzależniona jest od przyznanych środków finansowych. W planie budżetu na 2022 rok zabezpieczono przede wszystkim środki na realizację programów „Posiłek w szkole i domu” na lata 2019-2023 oraz gminnego programu ostonowego „Pomoc miasta w zakresie dożywiania na lata 2019-2023.” Gmina zobowiązana jest do zabezpieczenia 40% kosztów tego zadania. W przypadku zasiłków celowych zabezpieczono środki na dofinansowanie ogrzania mieszkania, odzieży i obuwia oraz na realizację gminnych programów ostonowych z zakresu pomocy społecznej, dlatego realizacja tych zadań w 2022 r. nastąpi w ramach zagwarantowanych w budżecie środków.
2. Stosownie do rozeznaczonych potrzeb udziela się świadczeń, w formie zasiłków okresowych, które są finansowane z budżetu państwa w wysokości 50% różnicy między dochodem osoby czy rodziny a kryterium dochodowym oraz zasiłków stałych, które w całości finansowane są z budżetu państwa. Środki te zostały zawarte w budżecie na 2022r., jednak w przypadku zmian związanych ze wzrostem lub zmniejszeniem potrzeb mogą one być weryfikowane w trakcie roku.
3. Wykaz potrzeb w związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny zawarty jest w załączniku nr 1 do niniejszego sprawozdania.
4. Wykaz potrzeb w zakresie pieczy zastępczej zawarty jest w załączniku nr 2 do niniejszego sprawozdania.
5. Z roku na rok zwiększa się liczba osób - mieszkańców Rudy Śląskiej, które ze względu na wiek, stan zdrowia, sytuację osobistą wymagają pomocy całodobowej w formie umieszczenia w domach pomocy społecznej. Wzrost liczby osób na „nowych zasadach” wymagających tej formy pomocy, wzrastające koszty utrzymania mieszkańców w domach pomocy społecznej z roku na rok wymagają większych środków samorządowych niezbędnych do realizacji zadania. Ponadto niektórych mieszkańców Miasta ze względu na rodzaj niepełnosprawności nie można umieścić w Domach pomocy Społecznej na terenie Rudy Śląskiej. Powoduje to konieczność kierowania ich do Domów Pomocy Społecznej poza naszym Miastem. Liczba takich osób systematycznie wzrasta, a to powoduje wzrost kosztów.
6. Zmiany w ustawie o pomocy społecznej dotyczące osób bezdomnych spowodowały, że osoby, które posiadają dochód wyższy niż ustawowe kryterium, nie płacą za pobyt w noclegowni. Taka sytuacja wpływa demoralizująco na osoby bezdomne, nie motywuje do zmiany swojej sytuacji życiowej ani do wzmacniania poczucia odpowiedzialności za swoje życie. Ponadto zmiany w przepisach spowodowały, że pobyt w ogrzewalni czy noclegowni nie wymaga wydania decyzji administracyjnych co z kolei powoduje brak możliwości wpływu pracownika socjalnego na osobę

bezdonną i niemożność skutecznej pomocy tym osobom. Wskazany jest powrót do skierowań do noclegowni w formie decyzji administracyjnych. Taki stan prawny funkcjonuje już od kilku lat.

7. Zmiany w związku z wyjaśnieniami przekazanymi przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej DPS-IV.0211.1.15.2021 KS w sprawie gminy właściwej w sprawie osoby bezdomnej wątpliwości budzi sytuacja, gdy bezdomny, którego ostatnie miejsce stałego zameldowania było w Rudzie Śląskiej, trafia do schroniska poza gminą (lub analogicznie do Domu Samotnej Matki), z którym Ruda Śląska nie ma podpisanej umowy.

Z wytycznych zawartych w piśmie Ministerstwa wynika, że w sytuacji kiedy Ośrodek nie ma umowy ze schroniskiem, gdzie chce przebywać bezdomny, którego ostatnie stałe miejsce zameldowania jest w Rudzie Śląskiej, to może albo zawrzeć porozumienie z gminą, jeśli to jej placówka lub wykupić usługę bezpośrednio od placówki.

Wytyczne Ministerstwa z kwietnia 2017 roku wskazywały, że w przypadku gdy gmina nie prowadzi samodzielnie placówki, to najlepszą i niebudzącą wątpliwości formą wywiązywania się przez gminę z ustawowego obowiązku udzielania schronienia osobom tego pozbawionym jest zlecenie zadania podmiotowi uprawnionemu w drodze konkursu ofert lub zawarcie odpowiedniego porozumienia administracyjno - prawnego z innymi gminami. Wytyczne te nie są sprzyjające usamodzielnianiu osób bezdomnych, ponieważ pozwalają na całkowitą samowolę i brak odpowiedzialności klienta za swoje decyzje zarówno pod względem finansowym (ośrodek musi pokrywać koszty pobytu w placówkach, które mogą mieć o wiele wyższe ceny niż placówki, z którymi mamy podpisane umowy, jak i społecznym.

8. Środki na wypłatę świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, jednorazowego świadczenia „Za życiem” pozyskujemy w całości z budżetu państwa. Pomoc materialna dla uczniów natomiast finansowana jest w 80% z budżetu państwa, a pozostałe 20% finansowania stanowią środki własne gminy. Podkreślić należy, że środki te nie są wykorzystywane w 100%, gdyż w ostatnich latach zauważyć można znaczny spadek zainteresowania pomocą materialną uczniów, a ponadto osoby, które są uprawnione do stypendium szkolnego zarówno w pierwszym, jak i drugim okresie stypendialnym ubiegłego roku szkolnego, okazywały dokumenty potwierdzające poniesienie kosztów o charakterze edukacyjnym na kwotę niższą niż wskazana w decyzji przyznającej świadczenie. W tych przypadkach, mimo przysługującego prawa do stypendium szkolnego, świadczenie to nie zostało wypłacone w pełnej wysokości. Dlatego też, po zakończeniu roku szkolnego, niewykorzystana kwota stypendium szkolnego zostaje uchylona.

9. Środki wydatkowane na wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego pozyskujemy w całości z Budżetu Państwa. Ponadto część dokonanych przez dłużników alimentacyjnych zwrotów stanowi dochód naszej gminy i przekazywana jest na pokrycie części podejmowanych przez Dział Świadczeń Alimentacyjnych działań. W roku 2021 była to kwota 487 209,28 zł złotych. Szczególnym wyzwaniem w systemie pracy działu jest zapewnienie terminowego ustalania prawa do świadczeń, zgodnego z ustawowymi wymogami. Wiąże się to, szczególnie w okresie

zakończenia jednego okresu i rozpoczęcia następnego okresu świadczeniowego z koniecznością wzmożenia pracy i zintensyfikowania działań, co wymaga w razie konieczności podejmowania pracy w godzinach nadliczbowych lub w soboty.

10. Stałą koniecznością jest podnoszenie poziomu wiedzy pracowników poprzez zakup stosownej literatury przedmiotu, komentarzy tematycznych, zbiorów orzecznictwa itd. Istotnym elementem pracy pracowników Ośrodka jest również możliwość uczestniczenia w szkoleniach obejmujących poszczególne obszary zadań realizowanych przez Ośrodek.
11. Z roku na rok zwiększa się liczba zadań realizowanych przez tut. Ośrodek. Nowym zadaniem realizowanym w 2022 roku jest ustawa z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym, której celem jest zrekompensowanie wzrostu cen prądu, gazu i żywności ze względu na rosnącą w kraju inflację. Dodatek osłonowy jest świadczeniem jednorazowym skierowanym do osób spełniających kryterium dochodowe uprawniające do jego otrzymania. Ogromnym wyzwaniem przy realizacji zadania jest duża liczba osób, do których skierowany jest program, co wymaga dużego nakładu pracy i zaangażowania większej liczby osób. W tym celu niezbędna jest praca w godzinach nadliczbowych, aby zachować przewidziane w ustawie terminy realizacji świadczenia.
12. Dodatkowo znaleźliśmy się w nowej sytuacji związanej z Agresją na Ukrainę. W związku z powyższym pracownicy Ośrodka są angażowani do kolejnych, nowych zadań. Za każdym razem konieczne jest dodatkowe przeszkolenie, a nawet przekwalifikowanie. Przyjęta się zasada zarówno ze strony zadań zleconych jak i własnych, przekazywania zadań do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Taka sytuacja wymaga zatrudnienia fachowców gotowych w krótkim czasie wziąć na siebie nowe obowiązki i właściwie obsłużyć mieszkańców. Tacy pracownicy muszą być odpowiednio opłacani, dlatego fundusz płac Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej również musi być utrzymywany na odpowiednim poziomie.